

บทที่ 4

วิเคราะห์อิทธิพลในเรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2552-2556 ที่มีต่อผู้อ่าน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์อิทธิพลในเรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2552-2556 ที่มีต่อผู้อ่าน และทำตามประเด็นดังต่อไปนี้

- 4.1 ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรม
 - 4.1.1 การมีจิตใจดีงาม ทำความดี
 - 4.1.2 การมีความกตัญญู
 - 4.1.3 การมีน้ำใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
 - 4.1.4 ความซื่อสัตย์สุจริต
 - 4.1.5 การมีความเข้มแข็ง อดทน และประหยัด
- 4.2 ส่งเสริมความเข้าใจอันดีของสมาชิกในสถาบันครอบครัว
- 4.3 กระตุ้นให้มนุษย์กระทำความดีต่อสังคมส่วนรวม
 - 4.3.1 กระตุ้นให้ตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งมีชีวิตร่วมโลก
 - 4.3.2 กระตุ้นให้หวงแหนธรรมชาติ
 - 4.3.3 กระตุ้นให้ห่างไกลจากสิ่งอบายมุข
 - 4.3.4 กระตุ้นให้มีความกล้าหาญลุกขึ้นสู้เพื่อความถูกต้อง
- 4.4 สนับสนุนให้มนุษย์เห็นความสำคัญของการศึกษา

วิเคราะห์อิทธิพลในเรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2552-2556 ที่มีต่อผู้อ่าน

เรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2552-2556 ได้สะท้อนให้ผู้อ่านเห็นสังคมไทยในหลาย ๆ ด้าน จึงมีอิทธิพลต่อผู้อ่านเป็นอย่างมาก ทำให้ผู้อ่านสามารถนำความรู้มาปรับตัว พัฒนตนได้ในการดำเนินชีวิต ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์อิทธิพลของเรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2552-2556 ดังต่อไปนี้

4.1 ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรม

4.1.1 การมีจิตใจดีงาม ทำความดี

ความแข็งแรงประการหนึ่งในชีวิตของมนุษย์คือการมีจิตใจดีงาม ซึ่งมักจะแสดงออกมาผ่านทางบุคลิกภายนอก เช่น อารมณ์ การกระทำ ไม่คิดร้ายกับคนอื่น ทำแต่สิ่งดีงาม และพฤติกรรมเหล่านี้ ก็จะส่งผลให้มนุษย์มีเสน่ห์มากขึ้น มีมิตรมากกว่าศัตรู มีความสดชื่นแจ่มใส และทำให้บุคคลเหล่านี้เป็นผู้ที่น่านับถือยกย่องของผู้อื่นมากขึ้น

เรื่องสั้น สำนักสายเลือด กล่าวถึง ตัวละครชาย มีโอกาสได้ไปบริจาคโลหิตหนึ่งครั้ง โดยไม่ได้ใส่ใจมากนัก แต่ภายหลังเมื่อลูกของเขาไม่สบายต้องรอรับการบริจาคเลือดจากผู้อื่น จึงรู้ว่าการบริจาคเลือดต้องจริงจังด้วย เพราะบางคนหวังประโยชน์เล็ก ๆ น้อย ๆ ถือโอกาสบริจาคเลือดเพื่อไปตรวจโรคต่าง ๆ เป็นพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องนัก หลังจากนั้นตัวละครจึงกลายเป็นคนที่มีจิตใจดีงาม ตั้งใจทำความดีเพื่อมนุษยธรรมโลก ให้ผู้ที่มีความต้องการได้รับความช่วยเหลือ ดังตัวอย่าง

“อีกสามเดือนเราไปบริจาคเลือดด้วยกันนะเพื่อน
ผมอยากกลับไปแก้ตัว ครั้งที่แล้วผมมัวแต่กังวล เลยไม่ได้ซึมซับ
ความรู้สึกของการเป็นผู้ให้เลย” ผมตั้งใจที่จะทำความดี และให้ชีวิต
นี้เตือนใจไม่ให้กระทำการใด ๆ ที่จะก่อให้เกิดการกร่อนทำลายทั้ง
ร่างกายและจิตใจของตนเองและคนในครอบครัว

(ฆาตกร : 171)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนใช้วิธีการบรรยายถึงตัวละครได้สำนึกถึงการกระทำที่ไม่อันควรก่อนหน้านี้ โทษตัวเองหวังผลประโยชน์เล็กน้อยที่อาจจะส่งผลกระทบต่อผู้คนที่มีความช่วยเหลือจากสังคม ปลุกฝังให้มนุษย์มีจิตใจที่ดีงาม ตั้งใจทำความดี ต้องมีจิตสำนึก หากเราทำไม่ดีไว้ อาจจะส่งผลที่ไม่ดีให้กับเพื่อนร่วมโลกหรือแม้กระทั่งอาจเป็นคนในครอบครัวได้ หากเราทำแต่สิ่งดี โลกเราก็จะสวยงามยิ่งขึ้น ทุกคนก็จะประสบความสำเร็จและชีวิตก็จะดำเนินไปด้วยดี

เรื่องสั้น ห้องเรียนดวงดาว กล่าวถึงครูคนหนึ่งเตรียมตัวสำหรับไปสอนหนังสือ พบกับ นักศึกษาคนหนึ่งที่กำลังจัดโต๊ะเก็บขยะที่เพื่อน ๆ ทิ้งไว้ในห้องเรียนก่อนหน้านี้ เมื่อครูได้เห็นการกระทำดังกล่าวเป็นการทำความดี จึงทำให้ได้รับการชื่นชมจากครู ที่เห็นสมควรว่าเป็นตัวอย่างที่ดี สำหรับผู้คนในสังคมทุกคน ดังตัวอย่าง

“สวัสดิ์คะนักศึกษา นั้นหนูกำลังทำอะไรอยู่คะ”

“จัดโต๊ะคะ”

นักศึกษาหญิงคนหนึ่งหันมายกมือไหว้สวยงามนอบน้อม และตอบคำถามด้วยภาษาที่ฟังแปร่งหูเหมือนลิ้นไก่สั้น ขณะยังเดินไปทั่วห้องเพื่อจัดโต๊ะและเก้าอี้ให้เป็นระเบียบ รวมถึงหยิบเศษอาหารบนโต๊ะ เช่น แก้วน้ำ กระดาษ และปากกาหมดหมึกที่ นักศึกษาบางคนทิ้งไว้เพื่อนำไปทิ้งลงถังขยะ

“ขอบคุณนะคะ เด็กสมัยนี้หากู้จักดูแลสังคมเหมือนหนู ทุกคน สังคมคงดีขึ้นเยอะเลย”

(ฆาตกร : 183)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนใช้วิธีการว่ามีครูชื่นชมนักเรียนมีพฤติกรรมกระทำที่ดี สามารถให้บุคคลในสังคมทุกคนทำตาม ช่วยกันดูแล เพื่อสังคมที่ดีขึ้น ปลุกฝังให้ผู้อ่านเข้าใจว่า การมีจิตใจดีงาม ทำความดี แม้แต่สิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็มีค่าเป็นอย่างยิ่งสำหรับสังคมส่วนรวม หากเราช่วยกันทำแต่สิ่งดี ๆ เป็นตัวอย่างของคนอื่นหรือทำตามแบบอย่างที่ดี สังคมก็จะดียิ่งขึ้น และมนุษย์ก็สามารถอยู่เย็นเป็นสุขได้ในระดับหนึ่ง

เรื่องสั้น ห้องเรียนดวงดาว กล่าวถึงครูที่เตรียมตัวเข้าสอนหนังสือ เมื่อเข้าไปในห้องเรียน ได้พบว่าครูที่ใช้ห้องเรียนก่อนหน้านั้นไม่ได้เก็บขยะ เก็บของ และยังทิ้งเอกสาร เปิดคอมพิวเตอร์ทิ้งไว้ โดยไม่สนใจผู้อื่นจะมาใช้ห้องต่อ และไม่ช่วยกันดูแลทรัพย์สินส่วนรวม ครูจึงต้องเป็นคนเก็บขยะให้ดังตัวอย่าง

ข้าพเจ้ากล่าวชมเชยโดยไม่ทันมองเห็นนักเรียนสาวชัดเจน
หันไปเปิดไฟในห้องให้สว่าง ลบกระดานที่ครูคนก่อนเขียนทิ้งไว้
และกดแป้นปิดหน้าจอคอมพิวเตอร์ที่เปิดงานค้างไว้ เหลือบไปเห็น
แก้วกาแฟพลาสติกบนโต๊ะซึ่งครู บางคนได้ดื่มทิ้งไว้ รวมถึงเอกสาร
ที่ทิ้งขว้างระเกะระกะ

นึกในใจว่าครูบางคนก็ช่างเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีสำหรับเด็ก...
แล้วจะสอนให้เด็กดีได้อย่างไร

ข้าพเจ้าวางสัมภาระที่เตรียมมาลง ขณะก้มหน้าทำสิ่ง
เดียวกับที่นักศึกษาผู้นั้นกำลังปฏิบัติ คือเก็บขยะ แต่ต่างกันตรงที่
นักศึกษาผู้นั้นกำลังเก็บขยะของเพื่อนนักศึกษา ข้าพเจ้ากลับต้อง
คอยเก็บขยะที่ครูคนก่อนทิ้งไว้บนโต๊ะครู

(ฆาตกร : 183)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนบรรยายถึงความคิดของครู ซึ่งเป็นครูที่มีจิตใจดีงาม ช่วย
การรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของห้องเรียน ได้ว่าครูคนก่อนได้เป็นแบบอย่างที่ไม่ดีของเด็ก
นักศึกษา ปลุกฝังให้ผู้อ่านรู้ว่า ผู้ใหญ่ต้องมีจิตใจดีงาม ทำความดี จึงจะสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีของ
คนรุ่นต่อ ๆ กันได้ ยิ่งเป็นครูด้วยแล้ว ก็ยังต้องทำหน้าที่นี้ให้ดีที่สุด เป็นแบบอย่างให้กับทั้งนักเรียน
และบุคคลในสังคม และเมื่อพบสิ่งที่ไม่เหมาะสม ก็ควรช่วยกันหาทางแก้ปัญหาให้ผ่านพ้นด้วยดี หาก
เราได้กระทำการที่ไม่ดี ก็จะไม่สามารถเป็นที่ยอมรับจากสังคม

เรื่องสั้น หัวขโมย กล่าวถึงพ่อของเด็กนักเรียนหญิงคนหนึ่ง สอนให้นักเรียนเป็นผู้ที่ยึดถือ
ปฏิบัติความดีมาโดยตลอด และตัวของเด็กเองก็ไม่ได้ทำให้พ่อผิดหวัง ประพฤติตนดี สร้างความ
ภาคภูมิใจให้แก่ครอบครัว จนครูที่โรงเรียนชื่นชมนักเรียนคนนี้ต่อหน้าผู้เป็นบิดาเสมอ ๆ และทำให้
นักเรียนได้รับการคัดเลือกเป็นประธานนักเรียนในตอนขึ้นชั้น ป.6 ดังตัวอย่าง

แต่ไหนแต่ไรที่เขาพร่ำสอนลูกสาวอยู่เสมอว่าอย่าลักขโมย
ถ้าอยากได้ให้บอกหรือขอ และที่ผ่านมามาก็ปฏิบัติตัวดีมาตลอด
เป็นที่ชื่นชมของทุก ๆ คน โดยเฉพาะครูที่โรงเรียนซึ่งออกปากชม
กับเขาอยู่เสมอว่า เลี้ยงลูกได้ดี เรียนเก่ง กิริยามารยาทเรียบร้อย
ที่สำคัญ พ่อชั้นชั้น ป.6 ก็ได้รับเลือกให้เป็นประธานนักเรียนอีก เมื่อ
นึกถึงเรื่องความดีต่าง ๆ ของลูกสาวแล้ว เขาค่อยสบายใจขึ้นมาได้
บ้าง รวมถึงการที่ลูกกล้ารับสารภาพในสิ่งที่ได้กระทำลงไป
(บ้านสัตว์เลี้ยง : 241)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า เวลาเรานั้น หากว่ามีการกระทำที่ดี ก็จะสามารถได้รับการ
ยอมรับและการให้เกียรติจากผู้อื่น ได้รับการชื่นชมสรรเสริญจากผู้คนในสังคมไปจนถึงผู้เป็นพ่อเป็นแม่
สร้างความภาคภูมิใจให้แก่พ่อแม่ ผู้เขียนใช้วิธีการสร้างตัวละครเป็นนักเรียนคนหนึ่งที่ทำความดี
มาโดยตลอด จึงได้รับการชื่นชมจากคุณครู และได้สร้างความภาคภูมิใจแก่ครอบครัว ทำให้ผู้อ่าน
สามารถมองเห็นคุณค่าของการทำความดี เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับสังคมส่วนรวม และเป็น
แบบอย่างที่ดีของสังคม ซึ่งปลูกฝังให้ผู้อ่านมีจิตใจดีงาม ทำความดี เมื่อทุกคนสามารถทำความดี ไม่
ทำความชั่ว ช่วยกันทำให้สังคมของเราดีงามมากขึ้น

เรื่องสั้น ลูกชั้นสู้ กล่าวถึง “พ่อ” เป็นผู้ที่เคยได้กระทำความผิด แล้วเมื่อถูกผู้อื่นจับผิดได้ จึง
กลับมาบ้าน หวังจะขอความช่วยเหลือจากปู่ ซึ่งเป็นพ่อของตนเอง แต่ปู่ได้รับรู้ความจริงมาว่า พ่อได้
ทุจริตเงินคนอื่นและฆ่าคนด้วย ปู่จึงปฏิเสธที่จะช่วยเหลือลูกตนเอง บอกว่าไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น พ่อ
เป็นผู้สร้างปัญหาขึ้นเอง ก็ต้องรับผิดชอบแทนที่ไม่ดีไป กระทั่งต้องโดนฆ่า ดังตัวอย่าง

...พ่อกลับมาหาปู่ที่บ้าน หวังจะให้ปู่ช่วย แต่ปู่กลับถามพ่อ
ว่า ได้กระทำการอย่างที่ว่าจริงหรือเปล่า พ่อโก่งเงินคนอื่นจริงหรือ
เปล่า พ่อฆ่าคนเหล่านั้นจริงหรือเปล่า จนที่สุดปู่ถึงได้คำรับสารภาพ
จากพ่อ ปู่จึงบอกว่าจะไม่ช่วยเหลืออะไรทั้งสิ้น ถ้าพ่อฆ่าเขาจริง
จะต้องถูกจับติดคุก หรือใครจะเอาไปฆ่าแกงก็ตามที่ ปู่จะไม่ยอม
ช่วยอย่างเด็ดขาด แม้พ่อจะเป็นลูกของปู่ ปู่ก็ไม่สามารถช่วยอะไรได้
(จุนอิจิกับคอร์ปัส แคลโลซิม ในตอนที่การกระจัดเท่ากับศูนย์ : 124)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้บรรยายถึงการเลือกระหว่างความถูกต้องและผิดของ
บุคคลในสังคมว่า บางครั้งแม้แต่ญาติร่วมสายเลือดของเรา หากได้กระทำความผิดที่ไม่ดี ก็จะได้รับผลไม่ดี จึง
ปลูกฝังให้มนุษย์ต้องมีจิตใจดีงาม ทำความดี ละเว้นความชั่ว เมื่อใดที่เราเลือกทำความชั่วแล้ว เราก็จะ
ตกลงสู่จุดที่ไม่มีใครช่วยเหลือได้ และไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมหรือแม้กระทั่งคนใกล้ชิด

เรื่องสั้น ผู้พิพากษา กล่าวถึง ผอ. ที่โรงเรียนแห่งหนึ่งได้พูดคุยแสดงทัศนคติของตนให้กับครูผู้หนึ่งฟัง สอนให้ครูพยายามคิดและทำในสิ่งที่ดี สอนให้มีความเชื่อมั่นในสิ่งที่คิดและอยากทำ และพยายามก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ดังตัวอย่าง

“ถ้าคิดว่าผ้าผืนหนึ่งเป็นสีดำ แล้วเราไม่คิดทำอะไร ไม่คิดที่จะซักหรือเปลี่ยนแปลงมัน แต่ถ้าเราเชื่อมั่นว่ามันเป็นสีขาว ต่อให้มันมีสีดำเคลือบฝังแน่นทั้งผืน เราก็ต้องขยี้ขย่ำสีดำออกไปให้จนได้ ถึงแม้สีน้ำก้ำกึ่งของเราแล้วมันจะทำได้แค่เพียงจุดเล็ก ๆ แต่เชื่อเถอะว่า จุดสีขาวเล็ก ๆ จุดนั้นจะทำให้ทุกคนเพ่งมองและไตร่ตรองถึงสีที่แท้จริงของสิ่งที่อยู่ในกำมือ”

(จูนอิจิกับคอร์ปัส แคลโลซัม ในตอนที่การกระจัดเท่ากับศูนย์ : 181)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า มนุษย์เราที่อาศัยอยู่บนโลกใบนี้ มักต้องพบเจอปัญหาต่าง ๆ นานา กันเป็นประจำจนถือว่าเป็นเรื่องปกติในชีวิต แต่ถ้าเรากระทำแต่สิ่งดีงาม ก็สามารถเป็นส่วนหนึ่งของการช่วยลดสิ่งไม่ดีที่เกิดขึ้นได้ ผู้เขียนใช้วิธีการให้ผู้อ่านรู้สึกถึงความเชื่อมั่นในตัวเองและการเลือกที่จะกระทำสิ่งที่ถูกต้อง ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่า หากคนเราทุกคนเชื่อในสิ่งดี และลงมือทำสิ่งที่ไม่ดีก็จะไม่เกิดขึ้น สิ่งไม่ดีที่มีอยู่ก่อนหน้านี้แล้วจะค่อย ๆ ลดลงจึงหายไป ช่วยปลูกฝังให้ผู้อ่านมีจิตใจดีงาม ทำความดี แม้จะสีน้ำก้ำกึ่งของเรา ก็ต้องทำแต่สิ่งดี เพื่อให้ทุกอย่างเกิดแต่ผลดี

จากตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การมีจิตใจดีงาม ทำความดี เป็นพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมประเภทหนึ่ง ซึ่งส่งผลให้มนุษย์เป็นบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของสังคม และในสังคมยังต้องการสิ่งดีงาม เรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2552-2556 จึงมีส่วนปลูกฝังให้มนุษย์มีคุณธรรมจริยธรรมในด้านการมีจิตใจดีงาม ทำความดีเพื่อที่จะร่วมกันพัฒนาสังคม ทำให้สังคมเต็มไปด้วยความดีงาม และการมีจิตใจที่ดีงาม การร่วมทำความดี นอกจากจะส่งผลให้ตัวเรามีความสุขในการดำเนินชีวิต ยังได้สร้างผลประโยชน์โดยตรงให้แก่ผู้ร่วมสังคม

4.1.2 การมีความกตัญญู

ความกตัญญู ก็คือรู้บุญคุณต่อผู้มีพระคุณ หมายถึง ความเป็นผู้รู้อุปการคุณที่ผู้อื่นกระทำแก่ตนเอง ผู้ใดก็ตามที่ทำคุณแก่ตนแล้ว ไม่ว่าจะมากจะน้อยก็ตาม แล้วก็ตามระลึกนึกถึงด้วยความซาบซึ้งไม่ลืมเลย มนุษย์เรา ต้องรู้จักบุญคุณของคนอื่น เพราะไม่ใช่ทุกคนย่อมจะทำดีให้เราตลอด ผู้คนที่ทำดีกับเรานั้น ก็คือผู้ที่หวังดี รักเรา และเราต้องรู้ความดีของท่าน

เรื่องสั้น 3.2 กิลอ กล่าวถึงนายแปลกหลังจากได้กระทำทำให้แม่เสียชีวิตแล้วเกิดสำนึกผิด รู้ว่าตอนแม่ตั้งท้องตนเองมาด้วยยากลำบาก จึงตัดสินใจขุดกระดูกแม่ห่อผ้ามัดเอาไว้ เพื่อที่จะไม่ลืมบุญคุณของแม่ ดังตัวอย่าง

“ใช่แล้วโยม เขาคิดว่าแม่อุตสาหัสมั้ท้องเขามาตั้ง 9 เดือน จนกระทั่งเขาเกิดออกมาได้เป็นตัวเป็นตน แม่ลำบากขนาดไหน เขายังทำร้ายแม่ได้ ดังนั้นเขาจะขออุ้มท้องแม่ดูบ้าง เขาจะอุ้มแม่ไปตลอดชีวิตที่เหลือของเขา ไม่วางพักเพราะเหนื่อยเพราะเมื่อย ให้เหมือนกับที่แม่ไม่มีโอกาสได้วางในตอนที่ยุ้มนานเอาไว้ในท้อง เขาจึงแอบไปขุดกระดูกของแม่ขึ้นมา ห่อผ้ามัดเอาไว้กับตัว แล้วหนีจนมาถึงที่วัดแห่งนี้เมื่อ 10 ปีที่แล้ว”

(บ้านสัตว์เลี้ยง : 27)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้บรรยายถึงตัวละครสำนึกถึงความผิดที่ตนเองเคยทำกับแม่ไว้ก่อนหน้านี้ และเพราะตนเองทำอย่างนั้น จึงทำให้แม่ต้องเสียชีวิตไป เป็นกระทำที่โหดร้าย และตอนนี้รู้ว่าแม่มีความสำคัญมากสำหรับตัวเอง เรื่องสั้นจึงปลูกฝังให้มนุษย์ต้องมีความกตัญญู ต้องรู้บุญคุณของแม่เสมอ เพราะแม่เป็นผู้ให้เราสามารถมีชีวิตได้ และไม่กลัวความลำบาก ตั้งท้องเก้าเดือน ใช้ชีวิตด้วยความยากลำบาก และใช้ความรักในการอดทน ระวัง ในการเลี้ยงดูลูกมาจนโต เราจึงต้องสำนึกบุญคุณและหาโอกาสตอบแทนท่าน

เรื่องสั้น บ้านสัตว์เลี้ยง กล่าวถึงหญิงชรา ที่อยู่ห่างจากบุตรชาย และหวังว่าบุตรชายจะกลับมาบ้าน มาเยี่ยมและซื้อของให้แก่ตนเองกับสุนัขที่บ้าน รวมถึงซ่อมแซมข้าวของเครื่องใช้ในบ้านบ้าง นางจะได้ไม่ต้องเหนื่อยมากเกินแรงของตัวเอง เมื่อพอมีรถมาใกล้บ้าน ก็จะตั้งหน้าตั้งตารอดังตัวอย่าง

รถกระบะสีดำนเข้ามาจอดใต้ร่มต้นมะกอกและกระท้อนชายคลอง เสียงเครื่องยนต์ดับลง แต่คนขับยังไม่เปิดประตูลงจากรถ นางอยากลุกออกไปดู ใกล้ ๆ แต่ด้วยสภาพร่างกายที่ไม่อำนวยต่อการขยับเขยื้อน มันเมื่อยขบปวดเนื้อปวดตัว ทำให้นางได้แต่เฟ้งสายตาไปที่รถ จดจ่ออยู่กับภาพอันพร่ามัวด้วยอารมณ์ลึนระทึก นางอยากให้เป็นชายกลางคนที่หอบหิ้วทะเลาะหมากรกระสอบข้าวหนึ่ง กระตุกโครงไก่อทอด...หวังว่าเขาคงเจียดเวลาซ่อมประตูกรงให้เจ้าบอน นางจะได้ไม่ต้องเหนื่อยหนักกับการเข็นล้อยางหรืออะไรต่อมิอะไรมาสักดึก ถ้าเวลาเหลืออยากให้เขาปีนขึ้นไปขย่มฝักมะขามให้ร่วงหมดต้น นางอาจจะนั่งมองเขาทำงานพลางขบเคี้ยวซีโครงไก่อเล่นสักชิ้นสองชิ้น ให้แน่ชัดว่าคนที่ลงจากรถเป็นบุตรชายก่อนเกิด นางถึงค่อยเห่าหอนและกระดิกหาง

(บ้านสัตว์เลี้ยง : 98)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้สร้างบรรยากาศให้เห็นหญิงชราที่เหงาหงอย ขาดการดูแลจากลูกหลาน ต้องอาศัยอยู่คนเดียว อยากให้บุตรชายกลับมาช่วยทำงานบ้างที่ทำให้หญิงชราเหนื่อย ให้ผู้อ่านเห็นภาพที่น่าสงสาร จึงปลูกฝังให้ผู้อ่านมีความกตัญญูต่อบิดามารดา ให้ผู้อ่านเข้าใจว่า หากขาดการดูแลของลูกหลาน ผู้สูงอายุจะใช้ชีวิตยากลำบาก งานบ้านบางอย่างมันเกินความสามารถของผู้สูงอายุแล้ว ให้ผู้อ่านรู้ว่าถึงเวลาแล้วที่จำเป็นจะทำอะไรต่อบิดามารดา ทำหน้าที่ของการเป็นลูกเป็นหลานที่ดี

เรื่องสั้น รักแม่ กล่าวถึงไอ้จ๋อนจะขับรถมอเตอร์ไซค์กลับบ้านไปเยี่ยมแม่ตัวเองในทุกวันเสาร์ ถึงจะเหนื่อย แต่ไอ้จ๋อนก็ไม่เคยหยุดการกลับบ้านไปเยี่ยมแม่ หากว่าไอ้จ๋อนไม่ได้ไปดูแลแม่ในวันเสาร์ ก็จะเป็นห่วงแม่ กลัวแม่คิดถึงจนนอนไม่หลับ กินไม่ดี เรื่องของไอ้จ๋อนได้ทำให้ผมรู้สึกละอาย ถึงแม่เก็บเงินได้เยอะ ทำงานเก่ง มีความสามารถมาก แต่ก็ไม่เคยที่จะทำหน้าที่การเป็นบุตรชายไปดูแลแม่ให้ดี ๆ จึงเป็นสิ่งที่ไม้อันควรทำ ดังตัวอย่าง

ใคร ๆ ก็รู้ว่าเย็นวันเสาร์ไอ้จ๋อนพร้อมมอเตอร์ไซค์คู่ชีพ จะต้องวิ่งออกจากเขื่อนไปหาแม่ที่อุดรฯ และจะกลับมาบ่าย ๆ วันอาทิตย์ “ผมเป็นห่วงแม่ครับนายช่างแม่อยู่คนเดียว เพราะพี่ ๆ ก็แต่งงานออกเรือนกันไปหมด” ไอ้จ๋อนตอบแบบเขิน ๆ ที่ถูกผมถาม เพราะมันเคยถูกเพื่อนล้อว่าเป็นลูกแห่งติดแม่ “อาทิตย์ไหนติดงาน ขับรถนายช่างใหญ่ไปกรุงเทพฯ ไม่ได้ไปหา แม่จะเป็นห่วง นอนไม่หลับทั้งอาทิตย์ บางทีอาจจะเป็นเพราะผมเป็นลูกคนสุดท้ายก็ได้อะครับ” พอได้คุยเรื่องแม่ไอ้จ๋อนดูมีสีหน้าเข้มขึ้น แววตามีประกาย ชี้เล่นแบบเด็กขึ้นมาให้เห็น จนถึงวันนี้ผมยังจำแววตาคู่นั้นได้อยู่เลย ยุคเศรษฐกิจทุนนิยมปัจจุบันที่ใครต่อใครรู้สึกสุขใจต่อเมื่อกระดานหุ้นเป็นสีเขียว รู้สึกสุขใจต่อเมื่อเห็นโอกาสชวนขายหาทรัพย์สินอย่างไม่รู้จักรู้พอ จะมีใครที่มีความรู้สึกสุขใจจนล้นออกมาให้เห็นเมื่อพูดถึงแม่บ้าง นึกถึงตรงนี้แล้ว ในสายตามผมไอ้จ๋อนยิ่งใหญ่เกินกว่าผมจะเอาตำแหน่งหรือความรู้ไปเทียบกับมันได้ เพราะถึงผมจะมีความรู้สึกรักแม่ไม่น้อยกว่ามัน แต่การตอบแทนดูแลแม่ในยามแก่เฒ่า ผมกลับทำได้เพียงแค่เศษเสี้ยวของไอ้จ๋อนเท่านั้นเอง

(บ้านลัทธิเลี้ยง : 181)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้เล่าเรื่องของไอ้จ๋อนโดยผ่านชายผู้หนึ่ง ซึ่งเป็นตัวละครที่ร่วมงาน เทียบดูทั้งสองคนที่ว่า คนหนึ่งหน้าที่การงานดี แต่ไม่ค่อยมีโอกาสได้ใกล้ชิดหรือตอบแทนบุญคุณแม่ อีกคนหนึ่งเป็นพนักงานระดับแรงงาน แต่มีความกตัญญูและทำเพื่อแม่ตลอด ทำให้ผู้อ่าน

เห็นถึงความสำคัญของการดูแลแม่ ที่ว่าแม่หวังให้ลูกหลานกลับบ้านมากกว่าให้เงินแต่อยู่ห่างกันจากลูก จึงปลุกฝังให้มนุษย์มีความกตัญญูต่อบิดามารดา สอนให้ผู้อ่านได้เข้าใจความต้องการของผู้เป็นพ่อเป็นแม่ได้เป็นอย่างดี

เรื่องสั้น หญิงชรา กับหมาของนางและลูกชายผู้รักครอบครัว กล่าวถึงลูกสะใภ้ของหญิงชราที่ไม่อยากให้สามีพามาเยี่ยมแม่บ่อย จึงบ่นกับแม่สามี ว่าเรื่องการดูแลแม่เป็นหน้าที่ของพี่สาว ไม่ใช่หน้าที่ของลูกชาย ที่แม่ต้องอยู่คนเดียวก็เพราะว่าพี่สาวไม่กลับมาช่วย ดังตัวอย่าง

“ที่จริง หน้าที่การดูแลแม่มันเป็นหน้าที่ของลูกสาว พี่สาวไม่น่าทิ้งแม่ไปเลย” ลูกสะใภ้เสริมขึ้นด้วยเสียงต่ำหนิ ซึ่งหล่อนพูดทุกครั้งที่มาเยี่ยมแม่สามี หล่อนไม่ชอบใจคนที่ทิ้งภาระในการดูแลแม่ให้กับลูกชาย เพราะหล่อนคิดว่าผู้เหมาะสมสำหรับหน้าที่ดูแลแม่อย่างใกล้ชิดควรจะเป็นลูกสาวเท่านั้น โดยเฉพาะคนที่อยู่เป็นโสด เช่นพี่สาวของสามีหล่อน ช่างอกตัญญูเสียจริง หล่อนนึกค่อนข้างว่าอยู่ในใจ “ดูสิ แม่ต้องอยู่คนเดียวเลย” หล่อนเอ่ยต่อ หญิงชราไม่ตอบ

(ชายชราเบาหวาน : 71-72)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนสร้างบรรยากาศให้ผู้อ่านเห็นถึงภาพที่แม่สามีสนทนากับลูกสะใภ้ ที่ว่าลูกสะใภ้ไม่อยากทำหน้าที่การดูแลแม่ ปลอ่ยให้เป็นหน้าที่พี่สาวซึ่งเป็นโสดอยู่ แต่แม่สามีกลับไม่ตอบโต้ เงียบ ผู้เขียนให้ผู้อ่านเข้าใจว่า หญิงชราใช้วิธีการเจียบมาตอบโต้ว่า มีความคิดที่ไม่เห็นด้วยกับลูกสะใภ้ จึงสะท้อนให้ผู้อ่านรู้ว่า การมีความกตัญญูต่อบิดามารดา ไม่ใช่หน้าที่ของลูกคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของลูกทุกคน หากเราเป็นลูก ไม่ว่าจะลูกสาวหรือลูกชาย ไม่ควรหาเหตุผลข้ออ้างใด ๆ ปฏิเสธดูแลบุพการี

เรื่องสั้น อำนาง อสรพิษ อีสตรี กล่าวถึงพ่อของหญิงสาวพลาดท่าถูกงูกัด แต่ไม่ทันที่จะสามารถส่งไปรักษาที่โรงพยาบาล สิ่งที่หญิงสาวสามารถทำได้เองก็คือ พยายามดูดพิษร้ายจากแผลพ่อ ไม่ให้พ่อเสียชีวิตทันที แสดงความกตัญญูเป็นครั้งสุดท้ายที่พ่อเลี้ยงมาโดยตลอด ดังตัวอย่าง

หล่อนตะลึงทำอะไรไม่ถูก ครั้นจะเรียกให้คนมาช่วยขับรถไปส่งพ่อที่โรงพยาบาลก็ไม่สามารถทำได้ เพราะพ่อนำรถมาจอดไกลจากย่านชุมชนมาก จึงต้องทำใจทนเห็นภาพของพ่อค่อย ๆ ตายจากไปอย่างช้า ๆ หญิงสาวทำได้ดีที่สุดตอนนั้นก็ก้มลงดูดพิษร้ายจากแผล เพื่อแสดงความกตัญญูเป็นครั้งสุดท้าย แต่ก็ไม่สามารถยื้อหยุดพิษมาจากอุ้งมือพญามัจจุราชได้

(ชายชราเบาหวาน : 319)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้สร้างบรรยากาศที่ตื่นเต้นมาก ให้ผู้อ่านเห็นภาพที่ลูกสาวพยายามกตัญญูต่อคุณพ่อ ไม่อยากให้พ่อต้องทรมาณจากพิษงู ปลุกฝังให้มนุษย์มีความกตัญญูต่อ

บิดามารดา เพราะบิดามารดาเลี้ยงดูมาแต่เด็ก เป็นผู้ที่มีบุญคุณแก่เรา เราไม่มีความจำเป็นที่ต้องตอบแทนด้วยสิ่งของที่มีค่ามากมาย เพียงแค่สิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่สามารถทำให้พ่อแม่ได้ ก็นับเป็นสิ่งที่แสดงถึงความกตัญญูได้

เรื่องสั้น เลียน กล่าวถึง ชาญ หลังจากรู้ว่าแม่ตนเองที่เลี้ยงตนมาตั้งแต่เด็กจนโตนั้น ก็ไม่ใช่แม่ที่แท้จริงของตน แต่ยังคงกระทำดีกับชาญมาตลอด ชาญจึงรู้สึกซาบซึ้งใจอย่างยิ่ง ทరుร่างลงกับพื้นแล้ว ก้มลงกราบที่เท้าของแม่ สัญญาว่าจะบวชให้แม่ เพื่อตอบแทนบุญคุณแม่ ดังตัวอย่าง

“ผมจะลางานเพื่อบวชทดแทนบุญคุณของแม่ ผมขอสัญญา
กับแม่ว่า ผมจะดูแลเดี่ยวอย่างดีเหมือนที่แม่ดูแลผมมาตั้งแต่เล็กจน
โต แม่ไม่ต้องเป็นห่วงอะไรอีกแล้วนะครับ”

ผมบอกกับแม่ในนาที่ที่เงยหน้าขึ้นสบตาท่านโดยไม่ต้อง
ไตร่ตรองว่าผมจะบวช ผ้าเหลืองที่แม่อยากเห็นมาตลอดชีวิต.....

(จุนอิจิกับคอร์ปัส แคลโลซิม ในตอนที่การกระจัดเท่ากับศูนย์ : 248)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า มนุษย์ต้องรู้จักบุญคุณที่ผู้อื่นทำให้เรา สิ่งที่ผู้อื่นทำให้ บางทีไม่ได้เป็นหน้าที่ของเขา เขาไม่จำเป็นต้องทำให้เรา แต่เขากลับมาทำให้ มนุษย์เราจึงต้องตระหนักถึงบุญคุณขอขอบคุณเขา และหาโอกาสตอบแทนเขา เรื่องสั้น เลียน ผู้เขียนได้ใช้วิธีการลูกตัวละครสัญญากับแม่ว่าจะตอบแทนบุญคุณของแม่ จึงปลุกฝังให้มนุษย์มีความกตัญญูต่อบุคคลที่เคยมีพระคุณต่อเรา ไม่ว่าจะมากน้อยเพียงใด ก็ต้องมีความกตัญญูรู้บุญคุณท่าน ติดตามระลึกถึงเสมอด้วยความซาบซึ้ง พยายามหาโอกาสตอบแทนคุณท่านให้ได้ โดยเฉพาะบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่เลี้ยงเรา สั่งสอนเรามาตั้งแต่เล็กจนโต จะต้องตามระลึกนึกถึงพระคุณของท่านให้จงหนัก ให้ปฏิบัติตัวให้เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่

จากการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า พ่อแม่ในฐานะที่เป็นผู้ให้กำเนิดและเลี้ยงดูจนเติบโตใหญ่ ให้โอกาสในการศึกษาอบรมสั่งสอน ให้ละเว้นจากความชั่ว มั่นคงในการทำความดี พ่อแม่ซึ่งเป็นผู้ที่มีกตัญญูต่อคนเราเป็นอย่างยิ่ง เรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2552-2556 จึงมีส่วนปลุกฝังให้มนุษย์มีคุณธรรมจริยธรรมในด้านการมีความกตัญญูทวดต่อบิดามารดา และรู้จักการทดแทนบุญคุณที่บิดามารดาด้วยการประพฤติตัวเป็นคนดี เลี้ยงดูพ่อแม่ และช่วยทำงาน อีกทั้งกลับมาบ้านเยี่ยมบ่อย ๆ เพื่อตอบแทนพระคุณพ่อแม่ให้ถึงที่สุด

4.1.3 การมีน้ำใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

การมีน้ำใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หมายถึง ผู้คนที่มีการปฏิบัติตนโดยอุทิศกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังปัญญา หรืออื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมด้วยความตั้งใจจริง มีเจตนาที่บริสุทธิ์ คุณธรรมด้านนี้เป็นการสะสมบารมีให้แก่ตนเอง ทำให้มีใครรักใคร่ไว้วางใจ เป็นที่ยกย่องของสังคม และมีผู้คนเคารพนับถือเป็นอย่างยิ่ง การมีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกันยังเป็นคุณธรรมที่สังคมต้องการอีกด้วย สังคมใดมีผู้คนช่วยเหลือกันมากขึ้น สังคมก็จะสงบและเกิดความดีงามมากขึ้น ทำให้เรื่องปัญหาอาชญากรรมลดลง

เรื่องสั้น สำนักสายเลือด กล่าวถึงลูกสาวของตัวละครเอกไม่สบาย ต้องการรับบริจาคเลือด จึงมีผู้ใจบุญสามคนมาให้การบริจาคเลือด ต่อชีวิตเด็กสาวให้พ้นจากอันตราย ดังตัวอย่าง

เกล็ดเลือด 3 ถุง... ได้มาจากผู้บริจาคเลือด 3 คน-ผู้บริจาค
ที่มาบริจาคเลือดด้วยจิตเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ ยอมเสียสละเวลา
ร่างกาย และเลือดเนื้อให้เป็นทาน

(ฆาตกร : 176)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนให้ผู้อ่านได้เห็นภาพที่มีคนมาบริจาคเลือดด้วยความเต็มใจ และมีเมตตาให้แก่เด็กที่มีความจำเป็นและความต้องการ ผู้ได้รับบริจาคก็ขอบพระคุณด้วยความซาบซึ้งในบุญคุณ จึงปลุกฝังให้ผู้อ่านได้รู้คุณค่าของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถทำให้สังคมสงบสุขมากขึ้นได้ ในบางเวลาการได้ช่วยเหลือเพียงเล็กน้อยอาจจะส่งผลมหาศาลแก่เพื่อนมนุษย์คนอื่น ๆ ได้พ้นจากความทุกข์ความเดือดร้อนได้

เรื่องสั้น หอกข้างแคร่ กล่าวถึงโชคกับลุงเพื่อนบ้านที่มีสวนติดกัน ในเวลาที่ลุงมีผลไม้ ผักปลา ที่หาได้จากในสวน ก็จะนำมาแบ่งให้โชคที่บ้านเสมอ และมักบอกว่าไม่ต้องเกรงใจ มีอะไรที่ต้องการให้ช่วยเหลือก็บอก ดังตัวอย่าง

“วันนี้มาแต่เช้าอีกนะ”

“มาเก็บลูกเรียน วันนี้คิดว่าน่าจะหล่นแล้ว ปลุกไว้ไม่กี่ต้น
พอได้ไว้กิน เดี่ยวถ้าหล่นจะเอามาฝาก” แกตอบ

“ไม่ต้องหรอก ปลาตุ๊กก็เพิ่งเอามาให้ เดี่ยวจะเอาเรียนมา
ให้อีก ผมไม่มีอะไรตอบแทนเลย ไม่สบายใจนะลุงทำแบบนี้บ่อย ๆ”

“ไม่เป็นไรหรอกน้องโชค อยู่สวนติดกันก็เหมือนคนบ้าน
ใกล้เรือนเคียงกัน มีอะไรแบ่งปันกันได้ก็แบ่งปันกัน มีอะไร
ช่วยเหลือกันได้ก็ช่วยเหลือกันไป ทำอะไรไม่ได้ ทำอะไรไม่ทัน
อยากให้ช่วยทำแทนก็บอกมานะ ไม่ต้องเกรงใจ”

เขายิ้มให้แกรู้สึกว่คำพูดของแกช่างเต็มไปด้วยความมี

น้ำใจ ฟังดูมีไมตรีมีมิตรภาพปะปนอยู่มากมาย

(บ้านสัตว์เลี้ยง : 234)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนสร้างบรรยากาศว่าเพื่อนบ้านสองคนสนทนากันด้วยความสนิทสนมเป็นกันเอง ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพการมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน ทำให้เข้าใจได้ว่า ในสังคมส่วนรวมยังมีคนพร้อมที่จะช่วยเหลือกันเสมอ จึงปลุกฝังให้มนุษย์มีน้ำใจต่อกัน ช่วยเหลือกันซึ่งกันและกัน เพราะเป็นพฤติกรรมที่สามารถสร้างความสุขให้แก่บุคคลในสังคม หากทุกคนได้ช่วยกัน มนุษย์ก็จะอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคม

เรื่องสั้น เอกลักษณ์ กล่าวถึงพี่น้องกันซึ่งเป็นลูกฝาแฝดคู่หนึ่ง แผลผู้เป็นพี่เป็นผู้ที่อยากได้ความเป็นเอกลักษณ์ส่วนตัวสูงมาก ไม่ชอบมีลักษณะที่เหมือนกันกับใคร ๆ แม้กระทั่งกับน้องของตนเอง แต่เมื่อถึงตอนที่น้องไม่สบายจนเกือบจะเสียชีวิต ผู้เป็นพี่ก็ยอมเสียสละไตหนึ่งข้างแก่น้อง และยอมมีเอกลักษณ์ที่เหมือนกันกับน้อง เพื่อช่วยชีวิตของน้องไว้ ดังตัวอย่าง

การมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวเป็นสิ่งดีที่พี่ต้องการ แต่พี่บอกผมว่า บางครั้งก็หาใช้สิ่งจำเป็น คนเราไม่จำเป็นต้องเหมือนใคร แต่ก็หาใช้จะมีใครเหมือนไม่ได้ ชีวิตเป็นสิ่งที่เราเลือกได้ แต่จะเลือกอย่างไรให้ดีที่สุด วันนี้ผมตื่นต้นใจอย่างยิ่งกับการที่พี่เสียสละยอมเพิ่มสัญลักษณ์อีกอย่างหนึ่งให้กับชีวิต-สัญลักษณ์ที่จะมองเห็นเสมือนมองผ่านกระจกอย่างแท้จริง สัญลักษณ์แรกที่พี่ยินดีจะไข่มน์ร่วมกับผม...สัญลักษณ์ที่จะกลายเป็นเอกลักษณ์ระหว่างเราตลอดไป... เอกลักษณ์ที่แทนทุกความหมาย-ทุกความรู้สึกของพี่ที่มีต่อผม

“ขอบคุณมากครับพี่ สำหรับไตหนึ่งข้างที่พี่ให้ผม”

(บ้านสัตว์เลี้ยง : 265)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า การเสียสละช่วยเหลือ บางครั้งสามารถช่วยชีวิตผู้อื่นได้ ผู้เขียนได้สร้างตัวละครที่ยอมเสียสละเพื่อช่วยชีวิตน้อง ทำให้ผู้อ่านมองเห็นถึงคุณค่าของการช่วยเหลือ จึงปลุกฝังให้มนุษย์ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้ความช่วยเหลือที่สามารถให้ได้แก่ผู้ที่ต้องการ ทำให้ผู้ต้องการความช่วยเหลือเห็นความหวังของชีวิต และอยู่ต่ออย่างอบอุ่น

จากการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การมีน้ำใจต่อผู้อื่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นคุณธรรมจริยธรรมที่ควรระลึกไว้เสมอ สามารถส่งผลให้มนุษย์เกิดความเจริญก้าวหน้า ทำให้สังคมสวยงามมากขึ้น เรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2552-2556 จึงมีส่วนปลุกฝังให้มนุษย์มีคุณธรรมจริยธรรมในด้านการมีน้ำใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตั้งแต่ระดับครอบครัวจนถึงระดับชุมชน เพื่อยกระดับสังคมให้มีความสามัคคีกันมากขึ้น ร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และขจัดความขัดแย้ง ซึ่งในบางครั้งการได้ช่วยเหลือผู้อื่นนั้น อาจเป็นการช่วยเหลือได้มากมายถึงชีวิต ซึ่งหากทุกคนให้การช่วยเหลือต่อกันและกัน สังคมก็จะมีแต่ความสงบสุขร่มเย็น

4.1.4 การมีความซื่อสัตย์สุจริต

ความซื่อสัตย์เป็นคุณธรรมจริยธรรมชนิดหนึ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อทุกสังคม ไม่ว่าจะ เป็นความซื่อสัตย์ในระดับไหนก็ตาม จะต้องมีการปลุกฝังหรือสอนให้เยาวชนรุ่นหลังให้ประพฤติปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะความซื่อสัตย์มีความสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ หากทุกคนในสังคมขาดคุณธรรมซื่อสัตย์ สังคมก็จะพบปัญหาวุ่นวาย ไม่สงบปลอดภัย ผู้คนก็จะเอาไรต์เอาเปรียบกัน และ

เห็นแก่ตัวมากขึ้น ไม่สนใจผู้อื่น ไม่มีมิตรต่อเพื่อนร่วมโลก จนก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย ตามมา ดังนั้น การเป็นผู้คนที่มีความซื่อสัตย์ จะเป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักความจริงและความถูกต้องในการดำเนินชีวิต ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจาใจ มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด ต้องเลือกไม่พูดปด ไม่ลักขโมย ไม่คดโกง หรือหลอกลวงในทุกกรณี ซึ่งผู้คนที่ซื่อสัตย์ต้องสร้างอุปนิสัยให้ดีงาม รักษาความดีโดยตลอด ต้องมีความซื่อสัตย์ต่อทั้งตนเอง ครอบครัว หน้าที่การงาน มิตร และประเทศชาติ

เรื่องสั้น สำนักสายเลือด กล่าวถึงบางคนที่ไม่ไปบริจาคเลือด แต่ไม่ไปด้วยความสมัครใจที่จะช่วยเหลือผู้ประสบทุกข์ เพียงว่าหาโอกาสไปตรวจโรคต่าง ๆ เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการตรวจวินิจฉัยโรค มีหน้าซ้ำบางคนยังมีโรคที่อยู่ในช่วงระยะแฝง ซึ่งก็สามารถเกิดความอันตรายแก่ผู้รับบริจาค เป็นพฤติกรรมที่ไม่ซื่อสัตย์สุจริต ดังตัวอย่าง

แต่ก็ยังมีผู้บริจาคเลือดอีกบางส่วนที่มาบริจาคเลือดด้วยเหตุผลอื่นแอบแฝง เพียงหวังประโยชน์เล็ก ๆ น้อย ๆ แก่ตน โดยไม่คิดถึงผลที่จะตามมาต่อเพื่อนร่วมโลก และผู้บริสุทธ์ที่กำลังได้รับทุกข์ทรมานอยู่แล้วว่าจะได้ทุกข์เวทนามากขึ้นหรือไม่...เหมือนอย่างที่ผมเคยทำมาก่อนเมื่อหลายปีที่แล้ว!

.....

ผมคงได้แต่ภาวนาว่าเกล็ดเลือดถุงเล็ก ๆ 3 ถุงที่ลูกได้รับ และเลือดทุกถุงที่ผู้ป่วยอีกหลายรายได้รับหรือกำลังจะได้รับ จะได้มาจากผู้บริจาคเลือดที่มีใจสะอาดบริสุทธิ์ และปรารถนาดีต่อเพื่อนร่วมโลกอย่างจริงใจ...

(ฆาตกร : 176-177)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้กล่าวถึงความอันตรายที่สามารถมีโอกาสเกิดขึ้นแก่ผู้บริสุทธ์ที่รับการช่วยเหลือ แต่กลับต้องเสี่ยงกับการเกิดโรคอย่างอื่นตามมา ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่สมควรทำ จึงปลูกฝังให้ผู้อ่านมีความซื่อสัตย์สุจริต หากจะทำอะไรเพื่อสังคมส่วนรวมแล้ว ก็ควรมีความบริสุทธิ์ใจโดยไม่เหตุผลอื่นใดแอบแฝง ต้องปรารถนาดีต่อเพื่อนร่วมโลกอย่างจริงใจ

เรื่องสั้น การเปรียญไม้สัก กล่าวถึงหลวงพ่อกับพระลูกวัดอีกสองรูปร่วมมือกันหลอกลวงชาวบ้าน ให้บริจาคเงินและไม้สักมาสร้างศาลาการเปรียญหลังใหม่ แต่กลับนำเงินและไม้สักทั้งหมดหนีออกไปจากวัด ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่ดี ไม่ซื่อสัตย์สุจริต ดังตัวอย่าง

สามเณรวิ่งไปที่กุฏิหลวงพ่อก แทะโกนเรียกเหมือนกัน แต่ก็ไม่มีเสียงตอบรับ แทะตัดสินใจเปิดประตูออก สิ่งประจักษ์ต่อสายตาของแทะคือ ภายในกุฏิไม่มีหลวงพ่อก และสภาพห้องก็ไม่

แตกต่างจากกฎของพระลูกวัดเลย เมื่อเกิดเหตุไม่คาดฝันเช่นนั้นขึ้น
สามเณรรีบวิ่งออกจากวัด แคมุ่งหน้าตรงไปยังบ้านของผู้ใหญ่บ้าน
“หลวงพ่อกับพระสองรูปเก็บของหนีไปจากวัดแล้วครับ”

(บ้านสัตว์เลี้ยว : 45)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ทุกคนต้องซื้อสัตย์สุจริต ผู้เขียนได้สร้างตัวละครที่แม้แต่เป็นหลวงพ่อก็ไม่ซื้อสัตย์ต่อชาวบ้าน เพื่อแสวงหาผลประโยชน์เข้าตนเอง เอารัดเอาเปรียบชาวบ้าน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่า เป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรทำอย่างยิ่ง จึงปลูกฝังให้ผู้อ่านต้องมีความซื้อสัตย์สุจริต ให้ทำแต่สิ่งที่ดีงามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยกาย ไม่แย่งชิงลักขโมย หรือเอารัดเอาเปรียบ แต่เคารพสิทธิในทรัพย์สินของกันและกัน ไม่ประพฤติดัดแปลงละเมิดในของรักของหวงของผู้อื่น

เรื่องสั้น ปาฏิหาริย์แห่งศรัทธา กล่าวถึงบุคคลกลุ่มหนึ่งที่อ้างตนเป็นร่างทรงเจ้า ไม่ซื้อสัตย์สุจริตต่อชาวบ้าน ใช้วิธีสกปรกหลอกลวง หากินบนความเชื่อความศรัทธาของผู้ที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ โดยหลอกลวงให้ชาวบ้านบริจาคเงินทอง และบางคนยังถึงขั้นข่มขืนหญิงสาว แต่สิ่งที่ผู้คนกลุ่มนี้ได้ทำลงไป ได้มีการล่วงรู้ไปยังบุคคลภายนอกส่งผลให้คนกลุ่มนี้เกิดความกลัวว่าข่าวจะเผยแพร่ออกไป และขัดผลประโยชน์ของตน จึงมีการขู่เกิดขึ้น ดังตัวอย่าง

การที่เขารู้มากเช่นนี้เอง ที่ทำให้เขามีศัตรูอยู่เต็มไปหมดทั้ง
สองฝั่งน้ำ ทำให้วันดีคืนดีก็มีคนมาเดินวนอยู่รอบบ้าน บางคำคืน
แรมก็มีจดหมายส่งมาขู่ ที่ร้ายหนักกว่านั้น บางทีก็มีลูกปืนสอดทะลุ
ผ้าบ้านเข้ามา มันเป็นเพราะเขารู้มากไป เขารู้ว่าผู้ศรัทธาถวายเงิน
ทองให้ความเชื่อพรรคนี้มันมากมายเพียงใด เขารู้แม้ว่าคนไหนเอา
เครื่องเพชรไปประเคนให้เจ้าพ่อองค์ใด เขารู้มีหญิงสาวคนไหนโดน
เจ้าพ่อข่มขืนระหว่างพิธีทำเสน่ห์ “หงส์ร้อนมังกรรำ” และเขารู้ว่า
ในงานประจำปีในหลายตำบลถ้าเปิดไปยังห้องลับด้านหลังก็จะพบ
คนกำลังนั่งแบ่งเงินกัน

(บ้านสัตว์เลี้ยว : 108)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ในสังคมไทยปัจจุบัน มีผู้คนจำนวนมากที่ใช้วิธีการทำมาหากินแบบไม่สุจริต โกงหักสร้างภาพหลอกลวงผู้ที่มีความรู้ต่ำกว่า สร้างความเสียหายแก่ชาวบ้านไม่น้อย ผู้เขียนให้ผู้อ่านเห็นถึงภาพที่เต็มไปด้วยการหลอกลวง บุคคลประพฤติกรรมไม่ดี ผู้ที่รู้ความจริงก็โดนขู่อยู่เสมอ ไม่กล้าเปิดเผยความจริงได้ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าความไม่ซื้อสัตย์สุจริตได้สร้างความหายนะแก่ประชาชนเป็นจำนวนมาก และทำให้การพัฒนาสังคมไม่มีความก้าวหน้า สังคมก็จะตกในสถานะซึ่งความป่าเถื่อนและน่ากลัว จึงปลูกฝังให้ผู้อ่านต้องมีความซื้อสัตย์สุจริตต่อเพื่อนมนุษย์และสังคม เพื่อให้มนุษย์เราอยู่ได้อย่างสงบสุข

เรื่องสั้น หอกข้างแคร่ กล่าวถึงลุงเจียวเป็นเพื่อนบ้านกับสามีภรรยาคนหนึ่ง ซึ่งฝ่ายภรรยาได้ ลักลอบเป็นชู้กับลุงเจียว เมื่อเวลาสามีไม่อยู่ ก็มักจะหาโอกาสร่วมมือกับลุงเจียวทำสิ่งไม่ดี เป็น ผู้ไม่ซื่อสัตย์ต่อสามี ดังตัวอย่าง

เมื่อเห็นเขาหายลับไปกับโค้งสวนยางข้างหน้านั้นแล้ว ลุงเจียวก็วกกลับมาทางเดิม ตรงมาที่ข้างบ่อน้ำ หล่อนยิ้มให้แก่ทันทีที่เห็นแกม่ายยืนยิ้มอวดฟันทองอยู่ตรงหน้า...แล้ววางปลาตุกทะเลตัว เชื่องลงในกะละมังพลาสติก ล้างมือด้วยน้ำในถังที่วางอยู่ข้าง ๆ จนสะอาดโดยไม่ได้ฟอกสบู่ ก่อนจะลุกขึ้นยืนและเช็ดมืออย่างรีบร้อนบนผ้าถูพื้นที่นั่งอยู่นั้น แล้วเดินรี่เข้าไปในหน้า ลุงเจียวหันรีหันขวางอยู่ครู่หนึ่งแล้วรีบเดินตามหลังหล่อนเข้าไป

(บ้านสัตว์เลี้ยง : 235)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า การไม่ซื่อสัตย์สุจริตต่อครอบครัว เช่น การมีชู้ มีความสัมพันธ์กับ ผู้คนที่มิครอบครัวมาก่อนแล้ว ถึงแม้ว่าจะไม่ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดู แต่ก็จะทำให้ละเลยต่อลูกเมียหรือสามี สร้างปัญหาให้แก่ชีวิตร่วมกันในครอบครัว หากได้มีการเปิดเผยออกไป ก็จะก่อให้เกิดความไม่ไว้วางใจต่อกันอีก และยังเป็นทีดูเหยียดหยามของผู้อื่น ผู้เขียนทำให้ผู้อ่านเห็นภาพที่ไม่น่าเกิดในสังคม ปลุกฝังให้มนุษย์ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต มิเช่นนั้น สังคมก็จะประสบแต่ความวุ่นวาย ผู้คนก็จะไม่เชื่อถือไม่เคารพกัน สามารถก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่นปัญหาครอบครัว ปัญหาอาชญากรรม

เรื่องสั้น ผิดผี กล่าวถึงเจ๊ได้ชวนผมมาทำงาน เพราะคนก่อนไม่ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน จนในที่สุดโดยจับได้และโดนไล่ออกไปในความผิดฐานพยายามลักหลับ ดังตัวอย่าง

ตอนที่เจ๊ชวนผมมาทำงานด้วยเมื่อเกือบหนึ่งปีก่อน เจ๊ถามว่า ถ้าผมเป็นเด็กวัด ผมจะกินไก่อัดหรือไม่ พอผมตอบว่าไม่ เจ๊ถามต่อว่าทำไม ผมก็บอกว่า เพราะเด็กวัดและไก่อัดต่างก็มาอาศัยข้าวจากบาตรเดียวกัน เด็กวัดจึงไม่ควรกินไก่อัด เท่านั้นเอง เจ๊ก็บอกให้ผมไปเริ่มงานได้ที่ เพราะไล่คนเก่าออกแล้วในความผิดฐานพยายามลักหลับ “แต่มันก็ยังไม่ทันทำอะไรนะ เพราะพอได้ยินอาหลิวร้องไวยวาย เจ๊ก็ถือปืนรีบวิ่งเข้าไปในห้อง แล้วก็ให้มันเลือกระหว่างตายกับไปให้พ้น” เจ๊เล่าเรื่องนี้ให้ฟังมาแล้วถ้าไม่ลืมนะก็ใกล้เคียง ผมรู้ว่านี่คือการเตือนเป็นระยะ ๆ ...

(เหตุการณ์แม่บ้านกริตร้อง : 132)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า คนที่ไม่ซื่อสัตย์ได้สร้างความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทำให้สังคมเกิดการยุ่งเหยิง เกิดความหวาดระแวง ผู้เขียนได้ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพที่ผู้ไม่ซื่อสัตย์โดนจับไล่ และไม่ได้

รับการยอมรับยกย่อง ทำให้ผู้อ่านเชื่อว่า ผู้ที่ไม่ซื่อสัตย์จะเป็นผู้ที่ไม่สามารถรับเกียรติจากสังคม จึงปลุกฝังให้มนุษย์มีความซื่อสัตย์สุจริต พุดจริงทำจริง ไม่โกหกหรือพูดเหลวไหล ทำแต่สิ่งที่ควร ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน ถ้าทำได้ คนเหล่านี้ ย่อมเป็นที่เคารพนับถือว่าเป็นผู้มีเกียรติ

จากการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า มนุษย์เราอยู่ในโลกใบเดียวกัน ในฐานะที่เราเป็นเพื่อนร่วมโลกกับผู้อื่น เราจึงต้องมีความสัมพันธ์กับบุคคลในทางสังคม นับตั้งแต่การอยู่ร่วมกันในครอบครัว เราทุกคนควรเป็นผู้ที่มีวินัยในการดำรงชีวิต ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อกัน เรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2552-2556 จึงมีส่วนปลุกฝังให้มนุษย์มีคุณธรรมจริยธรรมในด้านความซื่อสัตย์สุจริต เพราะความซื่อสัตย์สุจริตมีความสำคัญต่อการสร้างสังคมให้มีระเบียบ สงบปลอดภัย เป็นปัจจัยทำให้สังคมดีงาม หากทุกคนในสังคมได้ทำหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ก็จะสามารถทำให้สังคมและประเทศชาติมีความมั่นคง สงบสุข และในที่สุดก็เป็นผลดีต่อประชาชน

4.1.5 การมีความเข้มแข็ง อดทนและประหยัด

ความเข้มแข็งคือสิ่งที่ถูกสั่งสมไว้เพื่อแบกรับความยากลำบากและเผชิญกับภัยอันตรายต่าง ๆ ของมนุษย์ เวลาเราพบกับปัญหาต่าง ๆ แล้ว ไม่ท้อแท้ แต่คิดว่าจะหาทางออก ความอดทนคือการรักษาปกติภาวะของตนเองไว้ได้ ไม่ว่าจะถูกกระทบด้วยสิ่งอันเป็นที่พึงปรารถนาหรือไม่ มีความมั่นคงหนักแน่น แม้จะตกอยู่ในสภาพเดือดร้อน ก็รักษาปกติภาวะไปได้เรื่อย ๆ ความประหยัดคือการใช้จ่ายเฉพาะในสิ่งที่จำเป็นเท่านั้น ไม่ใช้อย่างฟุ่มเฟือย เป็นทางของการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง การมีความเข้มแข็ง อดทน และประหยัด เป็นคุณธรรมสำหรับต่อต้านความท้อถอยหดหู่ ขับเคลื่อนแรงเร้าให้เกิดความขยัน และจะสามารถทำให้เห็นอุปสรรคต่าง ๆ เป็นเครื่องท้าทายความสามารถ คนเราจึงควรมีคุณธรรมในด้านนี้ เพื่อไปสู่ความสำเร็จ

เรื่องสั้น ประตุที่ผลึกออก กล่าวถึงหญิงคนหนึ่งซึ่งเข้ามาหางานทำที่กรุงเทพฯ เพราะเงินเดือนไม่พอใช้ก็ได้สร้างภาระหนี้สินให้ตนเอง หลังจากพบปัญหาว่าไม่สามารถเก็บเงินใช้หนี้ได้ทันเวลา กำหนด หล่อนต้องกลับบ้านขอความช่วยเหลือจากพ่อแม่ แต่พ่อแม่ก็ไม่มีเงินที่จะช่วยลูกได้ จึงสอนให้หล่อนอดทนไว้กับปัญหาปัจจุบัน เพื่อที่จะรอดจากชีวิตยากลำบาก ดังตัวอย่าง

“กลับเถอะ ไปทำงานกับเขาสักพัก อดทนเอาเอง แม่ไม่รู้
จะช่วยเอ็งยังไง พ่อเอ็งเก็บใบเมี่ยงได้วันละร้อยยี่สิบ จะช่วยเก็บเงิน
ไว้อีกทางหนึ่ง”

คำหล้าพยักหน้ารับรู้ อดทนหน่อยนะลูก แม่บอกหล่อน
และหล่อนบอกไอ้หนู คนเป็นแม่สองคนมองตากัน

(ฆาตกร : 134)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้แสดงถึงชีวิตที่ยากลำบากผ่านตัวละคร ให้ผู้อ่านเข้าใจว่า ชีวิตทุกคนย่อมต้องพบเจอกับอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ แต่หากเรามีจิตใจที่เข้มแข็ง อดทน ต่อสู้

กับปัญหาอย่างไม่ย่อท้อ มนุษย์ก็สามารถชนะปัญหาทุกอย่างได้ จึงปลุกฝังให้มนุษย์สร้างนิสัยที่เข้มแข็ง อดทนกับชีวิตที่มีอยู่ สอนให้รู้ว่า หากเรายังมองเห็นความหวังอยู่ ทุกสิ่งทุกอย่างย่อมมีวิธีแก้ไขให้ ผ่านพ้นไปได้

เรื่องสั้น ห้องเรียนดวงดาว กล่าวถึงนักศึกษาคนหนึ่งพบปัญหาที่ว่า มีคนดูถูก ด่าว่ากระจอก เมื่อมีอาจารย์ท่านหนึ่งเห็นเหตุการณ์ดังกล่าว จึงทำให้อาจารย์ท่านนั้นรู้สึกสงสาร จึงคุยกับนักศึกษา คนนั้น สอนให้จิตใจที่เข้มแข็ง และต้องมีแรงบันดาลใจให้กับตนเองด้วย เพราะในทุก ๆ วันเราต้องพบ ปัญหาต่าง ๆ อย่างมากมาย หากเราเข้มแข็งแล้ว ก็จะผ่านปัญหาเหล่านั้นได้โดยไม่ยาก ดังตัวอย่าง

“ป็นป็น อย่าคาดหวังความเข้าใจจากผู้อื่นมากนักเลย รู้
ใหม่คำว่า “กระจอก” นี้ ครูก็เคยโดนด่ามาแล้วตอนทำงานใหม่ ๆ”

“บางสิ่งบางอย่างที่มา “กระจอก” เรา แต่อย่าให้
“กระเทือน” นะ จำเอาไว้ เพราะจะทำให้บั่นทอนแรงบันดาลใจ ใน
แต่ละวันมีเรื่องมากกระทบเรามากมายเหลือเกิน เดี่ยวออกจากห้อง
ก็อาจจะจะมีเรื่องใหม่ ๆ เข้ามาอีก ดังนั้นถ้าอ่อนไหวมากก็หมดเวลา
ทำอย่างอื่นกันพอดี ความอ่อนไหวเป็นเรื่องดี แต่หากมากนักก็อาจ
กลายเป็นความอ่อนแอไปได้

(ฆาตกร : 191-192)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้เล็งถึงความสำคัญของการมีความเข้มแข็งโดยผ่านการ สอนจากครูคนหนึ่ง ทำให้ผู้อ่านเข้าใจการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกคนย่อมต้องมีเรื่องใหม่ ๆ เข้ามา ทุกวัน เราต้องสู้กับปัญหา ไม่ใช่ทิ้งปัญหาหรือปล่อยให้ปัญหาทำร้ายจิตใจเรา จึงปลุกฝังให้ผู้อ่านต้อง เข้มแข็ง และอดทน เพื่อพร้อมที่จะแก้ไขปัญหามากมาย ถ้าหากไม่มีความอดทน ก็จะกลายเป็นผู้ อ่อนแอ และมีโอกาสเกิดความผิดพลาดในการดำรงชีวิตได้ ตรงกันข้าม เมื่อที่เราเข้มแข็งแล้ว ถึงจะ สามารถสู้กับอุปสรรค ต่าง ๆ ให้ผ่านพ้นไป และประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต

เรื่องสั้น ห้ามทิ้งขยะบริเวณนี้ กล่าวถึงโครงการผู้นำชุมชนมีนโยบายการอบรมฝึกปฏิบัติ ให้กับตัวแทนที่มาจากแต่ละท้องถิ่น ให้ผู้ที่มาเข้าร่วมอบรมสร้างนิสัยที่มีระเบียบวินัย ทำทุกอย่างที่ ควรทำด้วยตนเองตั้งแต่สิ่งเล็กน้อย เช่น ทำความสะอาดห้องนอน ร่างกาย กระทั่งจิตใจ ให้เป็นบุคคล ที่เข้มแข็ง ไม่กลัวเหน็ดเหนื่อย อดทนสู้กับปัญหาต่าง ๆ มากมาย ดังตัวอย่าง

คนที่อยู่ด้านหน้าตะโกนบอก มันต้องสะอาดทั้งภาชนะ
จิตใจ และกาย เอ๊ะ พวกเขาก็ไม่ได้สกปรกมาก่อนนี่นา เอาละ ทุก
เช้าพวกเขาต้องทำตามสัญลักษณ์อนามัยอยู่แล้ว อย่าพาล่ามมากนัก
ทั้งทำความสะอาดพื้นที่ ห้องน้ำ ที่นอน รอบ ๆ อาณาบริเวณ และ
สุดท้ายอะไรนะ จำกันได้ไหม เพื่ออย่ามัวแต่นอนกรน ก็สร้างนิสัย

ยังงิ สร้างนิสัยให้ตนเองมีระเบียบวินัย รวมทั้งวินัยเรื่องการกินการ
อยู่ ก็กินแบบให้อาหารเป็นยาหรือให้ยาเป็นอาหารนั่นงิ

(เหตุการณ์แม่บ้านกริดร็อง : 260)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพที่ทุกคนต้องทำสิ่งเล็ก ๆ ที่เกี่ยวกับการกินการอยู่ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่า สิ่งเล็กน้อยเหล่านี้มันมีความสำคัญมากกว่าที่เราคิด การฝึกทำสิ่งเหล่านี้ให้มีระเบียบวินัย ก็ไม่ได้เป็นเรื่องที่ง่ายสำหรับหลายคน จึงปลุกฝังให้มนุษย์ต้องสร้างนิสัยที่เข้มแข็ง เมื่อที่เราเข้มแข็งแล้ว จึงจะสามารถทำสิ่งอื่น ๆ ให้ออกมาได้

เรื่องสั้น ห้ามทิ้งขยะบริเวณนี้ กล่าวถึงโครงการผู้นำชุมชนใช้วิธีการฝึกอย่างละเอียดเพื่อให้บุคคลที่มาฝึกอบรมที่นี่ได้สร้างนิสัยที่เข้มแข็ง อดทนกับสภาพความเป็นอยู่ แม้จะลำบากมาก เช่น กินอาหารที่มีแต่พืชผัก ต้องทำงานทุกวัน ห่างจากการดื่มเหล้า สูบบุหรี่ ก็ต้องพยายามทนไว้ เมื่อจิตใจเข้มแข็งถึงจะสามารถพัฒนาตนเอง เรียนรู้ทุกอย่างให้เข้าใจ เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมกลับไปอบรมชุมชน พัฒนาสังคมส่วนรวม สร้างประโยชน์ให้ชุมชนตนเองได้ ดังตัวอย่าง

ทุกคนถูกส่งมาที่นี่เพื่อฝึกอบรมเรื่องธรรมะหรือเรื่องอะไรสักอย่าง เป็นการเข้ามาเพื่อฝึกจิตใจและเรียนรู้ธรรมชาติ อะไรต่อมิอะไรสำหรับคนติดสุราและบุหรี่ เหตุผลทั้งหลายไม่มีใครอยากรับรู้เพียงเป็นคำสั่งที่ปฏิเสธไม่ได้ จึงต้องมาใช้ชีวิตคล้ายทหารใหม่ฝึกหัดนอนในโรงเรือนเป็นแถวยาว มีเพียงมุ้งกันเป็นเขตแดนห้ามรุกล้ำสถานที่แห่งนี้กว้างใหญ่บร้อยไรและหนาแน่นด้วยป่าไม้นานาพรรณ ล้วนเป็นพืชหรือไม้กินได้ เป็นสมุนไพรหลากหลายร้อยชนิดที่พวกเขาต้องเรียนรู้ และที่สำคัญ การมาอยู่ที่นี่ต้องกินแต่พืชผักจำพวกสัตว์นั้นลิมไปได้เลย ก็คล้ายกินเจนั่นเอง เต้าหู้เอยเห็ดสารพัดชนิด เพื่อกลับออกไปเป็นผู้นำ ที่นี่คือสถานที่แห่งผู้นำผู้นำต้องกลับไปพลิกฟื้นชุมชนตนเอง

(เหตุการณ์แม่บ้านกริดร็อง : 263)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้พาผู้อ่านไปเห็นภาพแห่งความยากลำบากของบุคคลที่มาเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมจิตใจให้เข้มแข็ง ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่า การมีนิสัยที่เข้มแข็ง ต้องฝึกตั้งแต่สิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งเป็นสิ่งจากการใช้ชีวิตประจำวัน ทั้งการกินการอยู่ หากฝึกเป็นเวลานานและเราสามารถบริหารตนเองได้ ก็จะสามารถมีโอกาสเป็นผู้นำได้ จึงปลุกฝังให้มนุษย์ควรมีความเข้มแข็งอดทน เพราะการที่จะประสบความสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายของตนเอง ต้องอาศัยอยู่บนพื้นฐานของการบริหารตนเองก่อนเสมอ นิสัยเป็นปัจจัยในทางตรงและมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้เราสำเร็จ

เรื่องสั้น ห้ามทิ้งขยะบริเวณนี้ กล่าวถึงวงจรการทำงานของร่างกาย คือต้องมีอาหารการกินที่ดี สะอาด สุขภาพถึงจะแข็งแรงดี ซึ่งทำให้จิตใจสงบสุข เข้มแข็งอดทน จึงจะสามารถต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ ได้ ดังตัวอย่าง

*เศรษฐิกิจนำไปสู่การพึ่งตนเอง สร้างอาชีพ มีรายได้รวมถึง
สวัสดิการดูแล สุขภาพที่ดีนั้นต้องมีอาหารดี เมื่อนั้นจิตใจจะ
เข้มแข็ง สุข สงบ และสำนึกดี เรื่องอย่างนี้เขารู้กันมานานแล้วละลุง
และเมื่อสุขภาพร่างกายดี จะมีความอดทน แข็งแรง ไม่เจ็บป่วย
อะไรต่อมิอะไรที่โดนกรอกรูหูตั้งแต่เช้ามีด ยันยี่สิบสองนาฬิกาจึงจะ
สวดมนต์อีกครั้งก่อนเข้านอน เป็นกิจวัตรประจำวัน*

(เหตุการณ์แม่บ้านกรีดร้อง : 270)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้บรรยายถึงกิจวัตรหนึ่งวันที่มนุษย์สามารถทำในสิ่งง่าย ๆ ให้ผู้อ่านเข้าใจว่า การที่มีนิสัยเข้มแข็ง ไม่ได้เป็นสิ่งที่ทำยากเท่าไรนัก หากพยายามทำ ก็จะได้ผลดีอยู่เสมอ จึงปลูกฝังให้มนุษย์สร้างนิสัยที่เข้มแข็งและอดทน จากการดูแลเรื่องสุขภาพเป็นอันดับแรก ถึงการกระทำทุกอย่างในชีวิต เพื่อที่จะทำให้เราพัฒนาทุกวันจนกระทั่งสามารถยกระดับชีวิตเข้าสู่ขั้นที่ดีกว่าเดิม

เรื่องสั้น ถนนเส้นนี้สู่อาเซียน กล่าวถึงหญิงคนหนึ่งได้เดินทางมาทำงานทำที่กรุงเทพฯ และเธอได้ประสบกับปัญหามากมาย ซึ่งทำให้มีชีวิตรำบากมากยิ่งขึ้น เพราะนอกจากต้องดูแลตนเอง ยังต้องดูแลครอบครัวอีกหลายครอบครัว ซึ่งเป็นงานที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ไม่ว่าเธอเหนื่อยแค่ไหน เธอก็จะสู้อยู่เสมอ และหากหาเงินได้ไม่พอสำหรับการใช้จ่าย เธอก็พยายามที่ใช้วิธีการประหยัดเอา เพื่อที่ให้รอดจากชีวิตที่กำลังลำบาก ดังตัวอย่าง

*...เธอเข้ามาทำงานในเมืองหลวงตั้งแต่ออกโรงเรียน เก็บ
เงินกลับบ้านไถ่มาที่เกือบหลุดจ่านองและปลูกบ้านหลังใหญ่เขียด
หน้าชูดาคคนทั้งหมู่บ้าน ทุกวันนี้เธอยังต้องส่งเสียพ่อแม่ส่งเสียน้อง ๆ
เรียนหนังสือ ต้องดูแลรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของคนสองครอบครัว สิ่ง
ที่เธอพูดย้ำอีกกับทุกคนเพียงคำเดียว นั่นคือ “ประหยัด”
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ห้ามทิ้งขว้างของที่ยังใช้ต่อไปได้*

(จุนอิจิกับคอร์ปัส แคลโลซิม ในตอนที่การกระจัดเท่ากับศูนย์ : 139)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้สื่อให้ผู้อ่านได้เห็นภาพของหญิงสาวที่มีความมานะอดทน เพื่อให้ชีวิตอยู่รอด ต้องสู้ทนกับสภาพความเป็นอยู่ หาเงินด้วยความยากลำบาก ทำงานเหน็ดเหนื่อย ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าชีวิตทุกคนมักต้องพบปัญหาต่าง ๆ เสมอ จึงปลูกฝังให้มนุษย์สร้างนิสัยที่เข้มแข็ง อดทน โดยต้องมาจากการช่วยเหลือตนเองก่อน นอกจากนี้ ยังได้ปลูกฝังให้มนุษย์

ประหยัดต่ออม เพราะทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่ เราหาได้ด้วยความยากลำบาก จึงต้องใช้อย่างประหยัด และรู้คุณค่า อะไรที่ยังใช้ต่อได้ ก็พยายามใช้ต่อ อย่าทิ้งขว้าง

จากตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2552-2556 มีอิทธิพลต่อผู้อ่าน ปลุกฝังให้มีผู้อ่านคุณธรรมจริยธรรม เพื่อสร้างความสุขแก่ตนเอง ครอบครัว กระทั่งสังคม เพราะคุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งที่ต้องการของสังคม มีความสำคัญต่อการพัฒนาของมนุษย์ เพื่อให้มีคุณภาพลักษณะอันนำมาซึ่งความเป็นพลเมืองที่ดี มีส่วนที่ทำให้สังคมดีงาม บุคคลอยู่ร่วมได้ เกิดความเข้าใจ ทำให้สังคมลดความอาชญากรรมได้ ความประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม สามารถก่อให้เกิดประโยชน์และความสุขทั้งต่อตนเองและสังคมส่วนรวม นำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าของสังคม เพราะฉะนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลมากที่สุด หากเราทำสิ่งดี ๆ จากเราก่อน เข้าสู่คนอื่น จนถึงสังคม ก็จะประสบความสำเร็จ

4.2 ส่งเสริมความเข้าใจอันดีของสมาชิกในสถาบันครอบครัว

ครอบครัวไม่ใช่แค่เป็นกลุ่มที่มีความผูกพันและใช้ชีวิตร่วมกัน แต่เป็นสถาบันทางสังคมแรกเริ่มที่มีความสำคัญที่สุดต่อการดำรงชีวิตสำหรับมนุษย์ทุกคน เพราะเป็นสถาบันพื้นฐาน ที่มีบทบาทสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับทุกคนในสังคม เป็นสถาบันแรกที่ทำหน้าที่ทางสังคมในการถ่ายทอดค่านิยม ปลุกฝังความเชื่อ สร้างเสริมทัศนคติ กำหนดบุคลิกภาพ วิธีประพฤติปฏิบัติตน รวมทั้งการสร้างบรรทัดฐานทางสังคมใหม่แก่สมาชิกรุ่นใหม่ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาสังคมและประเทศ ครอบครัวจึงเปรียบเสมือนจักรกลชิ้นแรกที่ทำหน้าที่หล่อหลอมบุคลิกภาพของบุคคลให้เป็นไปตามที่สังคมต้องการ นำไปสู่การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข ดังนั้น มนุษย์มักต้องอยู่ที่สถาบันครอบครัวก่อนสถาบันอื่น ๆ หากครอบครัวมีความสุข สมาชิกในครอบครัวเข้าใจกันดีเสมอ ก็จะส่งผลดีต่อสังคมอีกด้วย ทำให้บุคคลในสังคมเข้าใจกัน ไม่ขัดแย้งกัน

เรื่องสั้น สำนึกสายเลือด กล่าวถึงตัวละครชายมีปัญหาอย่างรุนแรงในครอบครัว และเขาคิดว่า ครอบครัวมีความสำคัญกับตนเองมาก ทำให้เขาเข้าใจว่าสายเลือดที่ลึกซึ้ง เข้มข้น สามารถให้ความอบอุ่นแก่สมาชิกทุกคนดังตัวอย่าง

เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้ผมเห็นคุณค่าของความรัก ความห่วงใย และความอาทรระหว่างพี่น้องว่ามันลึกซึ้ง - เข้มข้นจนยากจะอธิบาย เมื่อก่อนผมไม่เคยสนใจว่าใครจะเป็นอะไร อาจเป็นเพราะที่ผ่านมามีผมและครอบครัวยังไม่เคยพบเหตุการณ์อะไรที่ร้ายแรงมาก่อน การป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ ของคนในครอบครัวไม่เคยสร้างความกระทบกระเทือนใจให้ผมได้เลยสักครั้ง กระทั่งเหตุการณ์นี้เองที่ทำให้ผมรู้ซึ่งถึงคำว่า “สายเลือด”!

(ขาดก : 171)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนให้ตัวละครเล่าเรื่องประสบการณ์ที่พวกเขาทุกคนในครอบครัวได้พร้อมใจกันเป็นหนึ่ง จนกระทั่งเหตุการณ์ร้าย ๆ ได้ผ่านพ้นไป และได้เล่าเรื่องความเข้าใจของตัวละครที่เกี่ยวกับความสำคัญทางสายเลือดให้ผู้อ่านฟัง ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความรักระหว่างคนในครอบครัวว่าเป็นเรื่องที่สำคัญและมีคุณค่าเป็นอย่างมาก ช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีให้แก่สมาชิกในครอบครัว เพราะมนุษย์เราเวลาพบปัญหาต่าง ๆ คนที่สามารถช่วยเราได้อันดับแรกคือบุคคลในครอบครัว

เรื่องสั้น ห้องเรียนดวงดาว กล่าวถึงนักศึกษาคนหนึ่ง อยากทำอะไรบางอย่างที่ตนเองชอบ แต่พ่อของนักศึกษากลับไม่เข้าใจลูก เมื่อเห็นงานที่ลูกทำออกมา ซึ่งคำตาของพ่อทำให้นักศึกษารู้สึกน้อยใจ แต่ครูที่กำลังสอนอยู่กลับเข้าใจ นักศึกษาจึงกลายเป็นผู้ที่ต้องการให้พ่อแม่มาเข้าใจตนเอง ต้องการกำลังใจและแรงบันดาลใจจากครอบครัว ดังตัวอย่าง

“ผมอยากให้อาจารย์เปลี่ยนมาเป็นพ่อผมจังเลย ความจริง
สิ่งที่ครูพูด ผมก็ทำอยู่ครับ แต่พ่อไม่เคยเข้าใจผมเลย เขาหาว่าผม
เอาแต่เด่นแรงเด่นกา...เมื่อคืนนี้ พ่อตำผมว่า “กระจอก” ทั้งที่ผม
กำลังนั่งทำงานอยู่แท้ ๆ ผมอยากฆ่าตัวตายประชดเสียเลย แต่ยังไม่
เลือกไม่ได้ว่าจะตายวิธีไหนดี”

(ฆาตกร : 191)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้สร้างบรรยากาศที่ตื่นเต้น ให้นักศึกษาเล่าเรื่องที่ตนกำลังกลุ่มใจที่ว่าพ่อไม่เข้าใจตนเอง และอยากจะทำตนเองมาประชด แลกด้วยความสนใจความเข้าใจของพ่อ ทำให้ผู้อ่านรู้ว่า มนุษย์ทุกคนต้องการความเข้าใจจากบุคคลในครอบครัว โดยเฉพาะเด็ก ๆ จึงส่งเสริมให้ผู้อ่านสร้างความเข้าใจอันดีให้แก่สมาชิกในครอบครัว เพราะหากขาดความเข้าใจ ครอบครัวจะไม่อบอุ่น สมาชิกขาดความรัก เมื่อเวลาผ่านไปก็เป็นเหตุที่ทำให้เกิดความขัดแย้งได้ และหากทุกคนเข้าใจกันรักกันดี สมาชิกก็จะมีแต่ความสุข

เรื่องสั้น เสี้ยน กล่าวถึงระหว่างชาญกับจิตสุภาเกิดปัญหาขึ้น ขาดความเข้าใจ ถึงแม้จะอยู่ด้วยกันทุกวันแต่กลับไม่มีความสุข ชาญคิดร้ายกับเตี่ยวซึ่งเป็นลูกชายของภรรยา เพราะเตี่ยวไม่ได้เป็นลูกของเขา วันหนึ่ง แม่ของชาญเปิดเผยความลับของตนเอง บอกชาญว่า ชาญก็ไม่ได้เป็นลูกแท้ ๆ ของแม่ เป็นลูกเลี้ยง แต่แม่ก็รักและดูแลชาญมาตลอด จึงทำให้ชาญคิดได้ และตัดสินใจจะดูแลจิตสุภาและเตี่ยวให้ดีที่สุด เท่าที่ทำได้ ดังตัวอย่าง

“เรื่องแม่เล่ามาเป็นความจริงทั้งหมด ชาญอาจรู้สึก
เจ็บปวดกับสิ่งที่ได้รับรู้ แม่ยอมผิดสัญญาที่ให้ไว้กับพ่อ เพราะแม่ไม่
อยากให้ลูกของแม่ต้องจมอยู่ในกองทุกข์ไปตลอดชีวิต เตี่ยวบริสุทธิ์
เกินกว่าที่ชาญจะคิดร้ายกับแก ไม่มีเด็กคนไหนอยากเกิดมาพบกับ

ชะตากรรมที่น่าสงสารอย่างนี้หรือลูก...”

“ผมจะลางานเพื่อบวชทดแทนบุญคุณของแม่ ผมขอสัญญากับแม่ว่า ผมจะดูแลเดี่ยวอย่างดีที่สุดเหมือนที่แม่ดูแลผมมาตั้งแต่เล็กจนโต แม่ไม่ต้องเป็นห่วงอะไรอีกแล้วนะครับ” หากจิตสุภา กลับมา ผมจะบอกเธอว่าไม่ต้องกังวลอะไรอีกต่อไป ผมพร้อมจะดูแลเธอคนเดียวให้มีความสุขเท่าที่สามีและพ่อคนหนึ่งพอจะทำได้... นับแต่วันนี้

(จูนอิจิกับคอร์ปัส แคลโลซิม ในตอนที่การกระจัดเท่ากับศูนย์ : 246-248)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สร้างครอบครัวให้มีความสุข มั่นคงยืนนาน ต้องอยู่บนพื้นฐานสมาชิกทุกคนในสถาบันครอบครัวเข้าใจกันดี รักกัน ดูแลกันซึ่งกันและกัน ไม่โกรธ ไม่แค้น ไม่ขัดแย้งกัน ผู้เขียนใช้วิธีการสื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพที่สามีภรรยากลับมารักกันเหมือนเดิมเพราะได้เกิดความเข้าใจระหว่างทั้งสองฝ่าย จึงส่งเสริมให้มนุษย์เข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างบุคคลในครอบครัว เพราะการสร้างครอบครัวให้มีความสุขสมบูรณ์ได้นั้น สำคัญที่สุดก็คือความเข้าใจอันดีระหว่างสมาชิกสอนให้ทุกคนรับรู้ว่า หากคนคอยให้กำลังใจคอยช่วยเหลือกัน สิ่งที่เป็นปัญหาใหญ่ ๆ ก็จะถูกเล็กลงไปได้ทันที จึงต้องสร้างความเข้าใจ ความอบอุ่น ความเห็นใจ ความรักให้แก่สมาชิกในครอบครัว ไม่ใช่พบปัญหาแล้ว ก็ต่างโทษว่าเป็นความผิดของคนใดคนหนึ่ง

จากการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า สังคมก็เปรียบเสมือนกับครอบครัวใหญ่ เมื่อครอบครัวดี สังคมก็จะดี ประเทศชาติก็เจริญรุ่งเรืองตามไปด้วย ดังนั้น ความเข้าใจอันดีของสมาชิกครอบครัวจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ครอบครัวเป็นเป้าหมายของบุคลิกภาพและคุณลักษณะของสมาชิก การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครัวเรือนเดียวกัน มีการถ่ายโอนค่านิยม ความรู้สึกนึกคิด ทศนคติ ความเชื่อ ความศรัทธาและวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตจากสมาชิกคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง ตลอดจนมีการพักผ่อน สันทนาการ และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน บรรยากาศ และวิธีการอบรมเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอน การเป็นพ่อแบบ-แม่แบบ ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งโดยที่รู้ตัวหรือไม่รู้ตัว สิ่งแวดล้อมภายในครอบครัวไม่ว่าจะในทางบวกหรือในทางลบได้ค่อย ๆ หล่อหลอมพื้นฐานทางบุคลิกภาพและคุณลักษณะทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ และจิตใจของสมาชิกในครอบครัวในรูปแบบต่าง ๆ มีผลต่อสมาชิกโดยตรงต่อการการแสดงบทบาททางสังคมของสมาชิกในสถาบันอื่นต่อไป เรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2552-2556 มีอิทธิพลต่อผู้อ่านในด้านส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความเข้าใจอันดีให้แก่สมาชิกในครอบครัวระหว่างพ่อแม่กับลูก สามีกับภรรยา และพี่น้องกัน สอนและฝึกให้ทุกคนต้องมีบทบาทหน้าที่ในฐานะต่าง ๆ ในครอบครัวในวงจรการเกิด การเติบโต เข้าสู่วัยเรียน วัยทำงาน วัยแต่งงาน วัยเลี้ยงดูลูกของตนเอง วัยดูแลพ่อแม่เมื่อแก่ชราลง ทำให้ทุกคนมีส่วนร่วม ทำหน้าที่ในครอบครัวให้ดีที่สุด

4.3 กระตุ้นให้มนุษย์กระทำความดีต่อสังคมส่วนรวม

4.3.1 กระตุ้นให้ตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งมีชีวิตทั่วโลก

ในโลกนี้ สิ่งที่มีชีวิตกับมนุษย์มีมากมาย บางคนเห็นถึงคุณค่าของสัตว์อื่น ๆ แต่บางคนไม่เคยคิดถึงคุณค่าของสิ่งที่มีชีวิตทั่วโลกกับมนุษย์เลย ไม่ได้ตระหนักถึงคุณค่าของสัตว์ต่าง ๆ เป็นพฤติกรรมที่ไม่ดี ไม่ควร สิ่งมีชีวิตทั่วโลกของมนุษย์ ต่างก็มีคุณค่าในตัวของมันเอง มนุษย์ควรต้องปกป้องดูแล ไม่ใช่เอาแต่ประโยชน์ส่วนตน

เรื่องสั้น ความโรแมนติคสุดท้าย กล่าวถึงสามีภรรยาคนหนึ่งเลี้ยงแมวหลายตัว แต่พบว่ามีงูตัวใหญ่ที่พิษร้ายแรง เข้ามากินแมวเป็นอาหาร แมวค่อย ๆ หายไปที่ละตัว ทำให้ภรรยากังวลมาก บอกให้สามีหาวิธีจับ แต่สามีจับหลายครั้งก็ไม่ได้ผล จนในที่สุดแมวถูกกินไปจนหมด สามีภรรยาทั้งคู่รู้สึกเสียใจ ขณะชุดหลุมฝังแมวก็กลับรู้สึกโล่งใจ เพราะจะได้ไม่ต้องกังวลว่าจะมากินแมวอีกต่อไป ดังตัวอย่าง

“งูมันหนีไปแล้ว ชุดหลุมฝังแมวเถอะ” หล่อนตะโกนบอก
เขาด้วยน้ำเสียงอ่อนโยนแฝงความเมตตาประหลาด เขาเงื้อคมจอบ
เบียดบ้นทะเลงฝ่าชั้นดินหนีบเหนียวกว้างพอสำหรับฝังศพแมวหนุ่ม
หล่อนยิ้มให้เขาอย่างอ่อนโยน แววตาหยาบหยัน
ปลาสนาการไปเสียสิ้น แม้ว่าเขาไม่อาจจัดการกับงูร้ายให้ระเคืองผิว
แม้แต่หน่อย เป็นการดีที่แมวสุดท้ายหมดไป อย่างน้อยเขาไม่ต้อง
ปวดหัวกับงูร้ายนั้นอีก...

(ฆาตกร : 55)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนให้ผู้อ่านเห็นภาพที่ภรรยาให้สามีชุดหลุมฝังแมวด้วยน้ำเสียงอ่อนโยนแฝงความเมตตาประหลาด ให้ผู้อ่านเข้าใจถึงความรักที่หล่อนมีแก่ตัวแมว จึงกระตุ้นให้ตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งมีชีวิตทั่วโลก เป็นเพื่อนของมนุษย์เรา ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่า แม่มันเป็นแมวตัวหนึ่ง แต่มันก็เป็นชีวิต มันก็มีคุณค่าเหมือนกัน

เรื่องสั้น มนุษย์เชื่องช้า-วิฬาร์ซีเมซา กล่าวถึงธีกับยาเป็นสามีภรรยา ชอบเลี้ยงแมว และดูแลแมวทุกตัวเป็นพิเศษ ให้อาหารดี ๆ ฉีดยาป้องกัน อาบน้ำให้รักษาความสะอาด เช็ดหูเช็ดตา แมวที่บ้านเขาจึงเป็นแมวที่น่ารัก ดังตัวอย่าง

“แมวของธีกับยาหน้าตาสะอาดหมดจด ไม่เห็นเหมือนกับ
แมวตัวอื่นที่พี่เคยพบเลย แต่ละตัวดูมอมแมม ขี้หูขี้ตาเกรอะกรัง
หรือแม้กระทั่งฟักทองเองก็ตามเถอะ” ชาลิสากล่าวชื่นชม

“ถึงแม้ว่าโดยปกติแล้วแมวทุกตัวจะเลียเพื่อทำความสะอาดขน เช็ดหูเช็ดหน้าวันละหลายรอบก็ตาม แต่ยากับธียังเอา

ก้านสำลีแคะหูและเอากระดาษทิชชูเช็ดซ้ำให้มันบ่อย ๆ
นอกจากนั้นแล้วยังจับพวกมันอาบน้ำเดือนละครั้งอีกด้วยนะคะ”
หัทยาเล่า

(เหตุการณ์แม่บ้านกริดรื่อง : 215)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนให้ผู้อ่านเห็นภาพที่ธีและยาได้รักษาความสะอาดของแมว
ทุกตัวเป็นอย่างดี พยายามดูแลพวกมันให้ดีที่สุด ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่า สำหรับธีและยา แมวก็เป็นเพื่อน
ที่น่ารัก ต้องการการดูแลจากมนุษย์เรา จึงกระตุ้นให้ตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งมีชีวิตร่วมโลก ดูแลพวก
สัตว์เล็ก ๆ เทาที่จะสามารถดูแลได้ ให้พวกมันไม่ขาดอาหาร ไม่ติดโรคต่าง ๆ อยู่ดีกินดีเหมือนมนุษย์
เรา เป็นเพื่อนเราตลอดไป

เรื่องสั้น มนุษย์เชื้องข้า-วิฬาร์ซีมิเซา กล่าวถึงแมวเพื่อนบ้านของธีระชัยไม่สบาย แต่เพื่อนบ้าน
กลัวเสียเงิน ไม่อยากพาแมวไปรักษาที่โรงพยาบาลสัตว์ ธีระชัยเห็นแมวอาการหนักมาก จึงตัดสินใจสละ
เวลาและเงินค่ารักษา พาแมวไปรักษาแทน ระหว่างทางไปโรงพยาบาล ธีระชัยยังเปิดแอร์ให้แมว ดูแล
แมวอย่างดีมาก และเวลาเจอไฟแดง ยังรู้สึกกังวล เป็นห่วงแมว ดังตัวอย่าง

...ธีระชัยวางตะกร้าฟักทองไว้ในส่วนกระบะหลังซึ่งมี
หลังคาไฟเบอร์ครอบอยู่ และเปิดแอร์ให้มันด้วย
ธีระชัยเร่งความเร็วพลางนึกภาวนาอยู่ในใจ ขับรถมาได้ฟัก
ใหญ่ เขารู้สึกโล่งใจ เมื่อรถของเขามาติดไฟแดงตรงหน้า
โรงพยาบาลสัตว์เล็ก เหลือเพียงไม่ถึงยี่สิบเมตรฟักทองจะได้พบ
หมอแล้ว

(เหตุการณ์แม่บ้านกริดรื่อง : 226)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนสร้างบรรยากาศที่ว่า ตัวละครพาสัตว์ไปรักษาตัว เป็นห่วง
แมว ให้ผู้อ่านเข้าใจว่า สัตว์ทุกตัวก็มีคุณค่า มนุษย์เรามีกำลังที่สามารถรักษาพวกมันได้ ควรช่วยกัน
ดูแล ไม่ควรปล่อยให้สัตว์พวกนี้ตายไปอย่างน่าสงสาร จึงกระตุ้นให้ตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งมีชีวิตร่วม
โลก เพราะพวกมันเป็นเพื่อนร่วมโลกของมนุษย์ ต้องช่วยกันดูแล

เรื่องสั้น แพะบุชายัญ กล่าวถึงในหมู่บ้านหนึ่ง ชาวบ้านเพียงเพื่อเฉลิมฉลองงานสำเร็จ
การศึกษา ได้ทำลายชีวิตและเบียดเบียนสัตว์อื่น ๆ เป็นจำนวนมาก ฆ่าสัตว์มากมายทำเป็นอาหาร
หลายประเภท เพื่อจัดเป็นงานใหญ่โต สร้างความพึงพอใจให้กับเพื่อนบ้านที่มาร่วมงาน จนสัตว์ต่าง ๆ
รู้สึกหวาดผวากลับกันหมด ดังตัวอย่าง

เมื่อพิธีเสร็จสิ้นลง ลุงผู้ใหญ่เข้ามากระซิบข้างหูครบบอกว่า
ได้บอกข่าวรับขวัญบัณฑิตใหม่ไปในหมู่บ้านใกล้เคียง มื้อเที่ยงนี้ให้
ตระเตรียมอาหารการกินให้พร้อม ญาติสนิทมิตรสหายบ้านใกล้

เรือนเคียงกำลังจะมาเยี่ยมมายาม มาผูกข้อต่อแขนให้บัณฑิตจบ
ใหม่ มีคำสั่งใหม่จากครุให้ช่วยกันฆ่าเสปียงอาหารเพิ่มเป็นสองเท่า
เสียงเครื่องสูบน้ำกัมปนาทขึ้นอีกครั้งในบ่อถัดไป เป็นประหนึ่งเสียง
ขานตอบรับคำสั่ง ไก่ในเล้าบินกันให้ว่อน หมูในคอกวิ่งหลบหน้า
หลบหลังอย่างคล่องแคล่ว วัวที่ผูกกลางทุ่งกระโดดตัวเข้าหากัน เมื่อ
ชายร่างยักษ์เมียง ๆ มอง ๆ กำลังคัดเลือก

(จูนอิจิกับคอร์ปัส แคลโลซิม ในตอนที่การกระจัดเท่ากับศูนย์ : 102-103)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนให้ผู้อ่านเห็นภาพที่มนุษย์เพื่อการกินเลี้ยง ได้ฆ่าหมู ไก่
ห่าน วัว ฯลฯ อย่างฟุ่มเฟือย ให้ผู้อ่านเข้าใจว่า สัตว์เหล่านี้ก็เป็นสิ่งที่มีชีวิตกับมนุษย์ ก็มีคุณค่า แม้
มนุษย์เลี้ยงมาเพื่อเป็นอาหาร แต่ก็ต้องรู้จักความพอเหมาะพอดี จึงกระตุ้นให้มนุษย์ตระหนักถึง
คุณค่าของสิ่งมีชีวิตร่วมโลก และบุคคลที่สำเร็จการศึกษาที่สูงมาก่อนนั้น ก็ควรจะเคารพชีวิตอื่น ๆ
การกินอาหารอย่างฟุ่มเฟือยและฆ่าสัตว์มากมาย ไม่ได้ทำให้มนุษย์กลายเป็นบัณฑิตผู้ทรงความรู้
อย่างยิ่งยวด แต่ทำให้เป็นนักฆ่าซึ่งไม่มีน้ำใจ ทำลายชีวิตอื่น ๆ

จากการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีชีวิตอยู่ล้วนแต่มีคุณค่าในตัวของมัน หากมนุษย์เราช่วยกันดูแลรักษา บรรดาสัตว์สิ่งมีชีวิตก็จะไม่ประสบปัญหาถูกสังหารเพื่อการ
บริโภคอย่างฟุ่มเฟือย เรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2552-2556 จึงมีส่วนกระตุ้นให้มนุษย์
ตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งมีชีวิตผู้ร่วมโลก ให้ผู้อ่านเข้าใจถึงทุกชีวิตเกิดมาเป็นชีวิต ก็เป็นเพื่อนร่วมโลก
ของมนุษย์ เราต้องเห็นคุณค่าของทุก ๆ ชีวิตที่ได้สังเวชชีวิตเพื่อหล่อเลี้ยงชีวิตมนุษย์ ถึงแม้จะเป็นสัตว์
ตัวเล็ก ๆ ตัวหนึ่ง ก็ย่อมมีคุณค่าในฐานะ “หนึ่งชีวิต”

4.3.2 กระตุ้นให้หวงแหนธรรมชาติ

มนุษย์กับธรรมชาติมีความสัมพันธ์มาอย่างแน่นแฟ้นเป็นเวลายาวนาน ตั้งแต่มนุษย์คนแรก
ปรากฏขึ้นมาบนพื้นโลก ก็เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของธรรมชาติ มนุษย์อาศัยอยู่ในธรรมชาติ และ
ธรรมชาติมีความสำคัญมากต่อมนุษย์ แต่ปัจจุบัน โลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคแห่งการแข่งขันกันพัฒนา
ทางด้านเศรษฐกิจ มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี จึงส่งผลให้มีการทำลายล้างธรรมชาติอย่าง
รุนแรงถึงระดับธรรมชาติเริ่มเสียสมดุล ทำให้ธรรมชาติเปลี่ยนแปลงอย่างมากมายและรวดเร็วเพื่อ
สนองต่อความต้องการของมนุษย์

เรื่องสั้น ห้ามทิ้งขยะบริเวณนี้ กล่าวถึงข้อดีของการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ต่าง ๆ เช่นการทำให้ดินมี
ชีวิต ซึ่งเป็นผลดีต่อทั้งในการทำเกษตร ยังเป็นการรักษาธรรมชาติ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และราคา
ไม่แพงสำหรับชาวเกษตรกร จึงให้ทุกคนเลิกใช้ปุ๋ยเคมี และหันกลับมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ดังตัวอย่าง

“ปุ๋ย ปุ๋ยอินทรีย์” เสียงละเมอของคนเดิม

เป็นเอามาก นี่เพียงไม่กี่วันในการเดินทางมาอยู่ที่นี้ รุ่ยปุ๋ย

ตายายเขารู้กันทั้งนั้นว่าปู่อินทรีทำให้ดินมีชีวิต แล้วคนโบราณที่
ไหนเขาใช้ปุ๋ยเคมีกันบ้าง รู้จักกันหรือเปล่า เขาใช้แบบธรรมชาติ
ทั้งนั้น ต่างพึ่งตัวเอง ลองผิดลองถูก ทว่าเมื่อปายนี้เองที่ชายร่างสูง
โย่งผิวคล้ำมาบอกว่า ให้ช่วยกันเลิกใช้สารเคมีและหันไปพึ่งปุ๋ย
อินทรีย์ เพราะไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ช้ำยังผลิตได้เอง ราคาถูก ได้
ปริมาณผลผลิตดี ปู่คงเข้าไปอยู่ในความฝันของคนละเมอเป็นแน่

(เหตุการณ์แม่บ้านกรีดร้อง : 260)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ใช้วิธีการเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียระหว่างปุ๋ยอินทรีย์
และปุ๋ยเคมี ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่า ปุ๋ยอินทรีย์ดีกว่า มันสามารถทำให้ดินมีชีวิต และไม่ทำลาย
สิ่งแวดล้อมที่อยู่ของมนุษย์ จึงกระตุ้นให้มนุษย์รู้จักห่วงแหนธรรมชาติ เพราะมนุษย์ต้องพึ่งพา
ธรรมชาติ ไม่ควรทำสิ่งที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จึงให้ทุกคนเลิกกระทำสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อ
ธรรมชาติ และช่วยกันบำรุงรักษาธรรมชาติไว้ให้ดีที่สุด

เรื่องสั้น ห้ามทิ้งขยะบริเวณนี้ กล่าวถึงกลุ่มผู้ที่เข้าร่วมการอบรมได้มีโอกาสไปอบรมในป่าอัน
อุดมสมบูรณ์ ซึ่งเป็นที่ที่มีความสวยงามมาก เป็นที่ที่มีความอัศจรรย์แห่งความงามทางธรรมชาติ จึง
ทำให้ทุกคนที่รวมตัวมาอบรมที่นี้ได้ตื่นหน้าตื่นตากัน ดังตัวอย่าง

ท่ามกลางสายฝนที่หยดย้อย หยาดน้ำค้างพร่างพราวไปไม่
และยอดหญ้า ไม่มีใครที่จะมีเวลาอ้อยอิ่งเบ่งมองความอัศจรรย์แห่ง
ความงามทางธรรมชาติ พวกเขากลุ่มใหญ่กำลังเร่งรีบเพื่อ
จุดหมายบางอย่างซึ่งตระหง่านท้าทายอยู่เบื้องหน้า... เบื้องหน้าแห่ง
รูปเงาตะคุ่มและม่านอันทึมเทา วันนี้เป็นวันแรก หากไม่นับวันที่
เดินทางมาถึง ทุกคนตื่นตื่นตื่นตากับป่าไม้และสวนร่มรื่น

(เหตุการณ์แม่บ้านกรีดร้อง : 284)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ใช้วิธีการกล่าวถึงความอัศจรรย์ทางธรรมชาติ และ
กล่าวถึงทุกคนที่ตื่นหน้าตื่นตากับความงามที่มองเห็น ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพความงามของธรรมชาติได้
สร้างความตื่นเต้นให้กับมนุษย์ ซึ่งทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่า ธรรมชาติมีส่วนที่ทำให้มนุษย์สบายใจมากขึ้น
และทำให้คนเราจิตใจสงบ เกิดอารมณ์ดี ไม่เครียด พักผ่อนได้เต็มที่ จึงกระตุ้นให้มนุษย์ห่วงแหน
ธรรมชาติ เมื่อที่อยู่ของเรามีความงามมากขึ้น จิตใจก็จะดีขึ้น การดำเนินชีวิตของมนุษย์ย่อมดีขึ้น
ด้วย

เรื่องสั้น ลูกขึ้นสู้อยู่ กล่าวถึงปู่เป็นผู้ที่รักษาห่วงแหนธรรมชาติโดยตลอด และพยายามสอนให้
ชาวบ้านรู้จักวิธีการทำปุ๋ยจากธรรมชาติ เช่น การเพาะไส้เดือน ทำให้ดินดีขึ้น และให้เลิกการใช้ยาฆ่า
แมลงต่าง ๆ เพื่อที่จะสร้างประโยชน์ให้แก่ธรรมชาติและบุคคลในสังคม ดังตัวอย่าง

...ตลอดได้ก็ผมเห็นปู่เที่ยวเอาพันธุ์ส้มโอแบกไปตาม
หมู่บ้าน ทั้งที่ไม่เคยมีชาวสวนคนไหนเขาทำกัน แต่ปู่ทำ ขนาดแกลง
แรงสอนตั้งแต่เข้ายันเย็น เผยกลเม็ดเคล็ดลับวิชาทุกอย่างจนหมด
เกลี้ยง ทำปุ๋ยหมักปุ๋ยคอก ปู่แทบว่าอ่อนวอนให้ชาวบ้านเลิกใช้
ปุ๋ยเคมีและยาฆ่าหญ้า ให้หันมาใช้เกษตรอินทรีย์ สอนให้เพาะ
ไล่เดือน เอาไล่เดือนมากินหญ้ากินขยะ แล้วกระบวนการต่อเนื่องก็
ได้นำไล่เดือนมาบำรุงดินสร้างชั้นปุ๋ยธรรมชาติอีกชั้น ทว่าผลงานที่ปู่
ออกแรงก็รู้ ๆ กันอยู่ ถึงอย่างนั้นปู่ไม่เลิกเอากล้าออกไปปลูกป่า ที่
ลุ่มที่ดอนไกล ปู่ยังเอาลิงสองตัวกะเตงไปด้วย
(จุนอิจิกับคอร์ปัส แคลโลซัม ในตอนที่การกระจัดเท่ากับศูนย์ : 121)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาของมนุษย์ในด้านวัตถุ เริ่มส่งผลกระทบต่อระบบ
นิเวศน์ ทำให้มนุษย์ประสบปัญหามากมาย เช่น ภูเขาขยะ น้ำเสีย อากาศร้อน สร้างความเดือดร้อน
แก่สิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น ความรับผิดชอบในการกระทำและการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้อง
กับสังคมรุ่นต่อ ๆ ไป และเปลี่ยนวิถีทางการดำเนินชีวิตอย่างยั่งยืน สอนให้มนุษย์อนุรักษ์ความ
หลากหลายของธรรมชาติ เพราะความหลากหลายในธรรมชาติเป็นรากฐานสำคัญของสิ่งมีชีวิต
ทุกชนิด สามารถทำให้สิ่งมีชีวิตดำรงชีวิตอยู่ต่อไปได้อย่างสมดุล

จากการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า มนุษย์กับธรรมชาติมีความสัมพันธ์มาก มนุษย์กับ
ธรรมชาติต่างเป็นส่วนหนึ่งของมันและกัน มนุษย์เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของธรรมชาติ อาศัยอยู่
ในธรรมชาติและเป็นที่พึ่งในการดำเนินชีวิต ธรรมชาติก็เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ มีอิทธิพลต่อ
มนุษย์ ธรรมชาติที่ดีจะส่งผลให้มนุษย์สุขภาพดี อารมณ์ดี จิตใจดี แต่เมื่อมนุษย์ไม่รักษาธรรมชาติ
ทำให้ธรรมชาติมีส่วนเสียหาย ก็จะส่งผลกระทบต่อมนุษย์ ทำให้แย่งทั้งในด้านจิตและสุขภาพ เรื่อง
สั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2552-2556 จึงมีอิทธิพลต่อผู้อ่าน กระตุ้นให้หวงแหนธรรมชาติ
ต้องรักษา หวงแหนธรรมชาติ เปลี่ยนวิถีทางการดำเนินชีวิตมาสู่การใช้ชีวิตอย่างยั่งยืน มีจิตสำนึกและ
ความรับผิดชอบต่อผลของการกระทำและการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคมรุ่นต่อ ๆ ไป การ
พัฒนาของมนุษย์จะต้องไม่กระทบกระเทือนหรือทำลายความเป็นเอกภาพของธรรมชาติ ให้มนุษย์
ทุกคนมีความรับผิดชอบต่อผลกระทบที่ตนก่อให้เกิดแก่ธรรมชาติ ต้องอนุรักษ์ความหลากหลายของ
ธรรมชาติ เพราะความหลากหลายทางธรรมชาติเป็นรากฐานสำคัญของสิ่งมีชีวิตทุกชนิด เป็นสิ่งที่จะ
ทำให้สิ่งมีชีวิตทุกชนิดสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ เพื่อการอยู่รอดของมนุษย์ และให้ลูกหลานรุ่นต่อ ๆ ไป
ยังสามารถอยู่กับธรรมชาติได้

4.3.3 กระตุ้นให้ห่างไกลจากสิ่งอบายมุข

อบายมุข แปลว่า ปากทางแห่งความเสื่อม คือ ตัวอบายมุขนั้นยังใช้ความเสื่อมโดยตรง แต่เป็นเหมือนทางเดินที่จะนำไปสู่ความเสื่อม เมื่อใดที่เราเริ่มติดใจหรือลุ่มหลงในอบายมุข ไม่ว่าจะป็นชนิดใด ก็เท่ากับว่าเราเริ่มเดินทางไปสู่ความเสื่อมแล้ว ยิ่งเดินนานหรือติดใจลุ่มหลงนาน ก็เท่ากับว่าได้จมอยู่ในความเสื่อมนั้นลึกมากและถอนตัวได้ยาก ซึ่งปัจจุบันผู้คนสมัยนี้ไม่ค่อยจะรู้จักว่าความเสื่อมเป็นอย่างไร เพราะเกิดมาก็อยู่ในสังคมที่มีแต่อบายมุขอยู่เต็มบ้านเต็มเมืองเสียแล้ว จึงไม่รู้จักว่าอบายมุขนั้นมามันเป็นสาเหตุให้เกิดความเสื่อมได้อย่างไร อบายมุขนั้นเมื่อจำแนกออก รวมถึงเรื่องการพนันทุกชนิด เรื่องการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดทุกประเภท เรื่องการเที่ยวเตร่ยามค่ำคืน แล้วก็ไปเที่ยวโสเภณี ซึ่งเป็นการกระทำที่ไปเพื่อเสพความสนุกสนานเพลิดเพลินโดยไม่เกิดสติปัญญา

เรื่องสั้น คนอย่างเขาหรือ? กล่าวถึงชายคนหนึ่ง เป็นคนที่ชอบดื่มสุรา ดื่มมากเป็นพิเศษเมื่ออยู่มาวันหนึ่งเขาเมามากจนนอนอยู่ข้างทาง พอมีคนมาพบจึงนำตัวกลับบ้าน แต่เนื่องจากเขาเมามากทุกคนคิดว่าเขาเสียชีวิตไปแล้ว จึงนำเอาไปทำพิธีที่วัด แต่เขากลับฟื้นขึ้นมาในเวลาต่อมา และหลังจากนั้น เขาตัดสินใจเลิกเหล้าอย่างเด็ดขาด เพราะรู้ว่าการดื่มสุรามากเกินไปนั้นเกิดผลเสียกับร่างกายอย่างมาก ดังตัวอย่าง

จริง!!!-เมื่อก่อนเขาเป็นคนที่ดื่มเหล้าจัด เหล้าขาว เหล้าสี เหล้าดำ ขอให้ขึ้นชื่อว่าเหล้าเถอะ เขาดื่มได้ทั้งนั้น และก็ไม่เคยดื่มน้อย แต่แต่ละครั้งเรียกได้ว่าเมาหย่าเป เมาเซเมาพับจนแทบกลับบ้านไม่ถูก กระทั่งวันหนึ่ง เขามาจากที่ไหนสักแห่ง กลับบ้านไม่ไหวนอนสลบอยู่ข้างทาง ก่อนที่จะสิ้นลมหายใจไปตรงนั้น มีคนมาพบเชื่อว่าเขาตายแล้ว พาร่างที่สภาพไม่ต่างจากหมาข้างถนนกลับมาส่งบ้าน ญาติพี่น้องตระเตรียมงาน ติดต่อพระ จองศาลาวัด ซื่อโลงศพ ซื่อดอกไม้ธูปเทียน นิมนต์พระมาสวดพระอภิธรรมในหัวค่ำวันหนึ่ง แต่จู่ ๆ เขาก็ฟื้นขึ้นมาคือ ๆ ผลักฝาโลงเปิดกระเด็นกระดอน สร้างความแตกตื่นและแปลกใจให้แก่ผู้คนในหมู่บ้านเป็นอย่างมาก ชาวบ้านต่างรำลือกันว่า มีเทวดาช่วยชีวิตเขาไว้ และเมื่อรอดพ้นจากการตายครั้งนั้น หัวเด็ดตีนขาดอย่างไรเขาก็ไม่ยอมกลับไปแตะต้องของมีนเมาอีก

(ชาตกร : 60)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนแสดงให้เห็นภาพที่คนดื่มสุรามากเกินไปจนเกิดอาการมีนเมา เป็นที่น่ารังเกียจไม่ต่างจากสุนัขข้างถนน กระตุ้นให้มนุษย์ห่างไกลจากสิ่งของมีนเมา เพราะสิ่งเหล่านี้ นอกจากต้องเสียเงินซื้อแล้ว ยังทำลายสุขภาพร่างกาย รวมถึงเป็นจุดนำพาไปสู่การ

เกิดอาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ ได้ จึงกระตุ้นให้ผู้อ่านห่างไกลจากการเสพยาและอบายมุข เพื่อรักษาสุขภาพร่างกาย รักษาทรัพย์ และไม่เป็นที่รังเกียจแก่ผู้คนรอบข้าง

เรื่องสั้น 3.2 กิโล กล่าวถึงหลังจากนายแปลกติดยาเสพติด พยายามหาช่องทางเก็บเงินเพื่อซื้อยา ขโมยของและเงินแม่ที่บ้าน กระทั่งกลายเป็นผู้ค้ายาเสพติด ทางด้านผู้ที่ เป็นแม่เป็นห่วงลูกมาก ต้องหาเงินไปให้ลูก เพื่อบำบัดรักษาตัวให้หายจากการติดยา แต่นายแปลกกลับใช้เงินแม่ไปซื้อยาอีก ไม่สนใจความยากลำบากในการหาเงินรวมถึงอาการไม่สบายของแม่ จนในที่สุดทำให้แม่ต้องเสียชีวิต และถูกตำรวจควบคุมตัวเพื่อดำเนินคดีทางกฎหมาย ดังตัวอย่าง

“สุดท้ายเงินทองที่มีก็หมดลง” หลวงพี่ช่วยเริ่มต้นเล่าต่ออีกครั้ง “ผู้เป็นแม่ดิ้นรนทุกอย่างเพื่อให้ลูกหายจากการติดยาเสพติด กู้หนี้ยืมสินเพื่อพาลูกชายไปรักษาตัว แต่ลูกชายมันเอาแต่เงินไปซื้อยา มันไม่เคยคิดอยากจะทำรักษาตัว จนกระทั่งวันหนึ่ง วันที่ผู้เป็นแม่หาเงินให้นายแปลกไม่ทัน”

“เป็นแบบนี้” หลวงพี่ช่วยพยักหน้า “แต่ก็เพราะยาเสพติด ไม่ใช่ตัวของนายแปลก แต่ไม่ว่าอย่างไร นายแปลกก็ต้องติดคุก คราวนี้เขาติดอยู่นานเป็นสิบ ๆ ปี ตลอดเวลาที่อยู่ในคุก เขาสำนึกผิด เขาคิดถึงแต่แม่ เขาคิดถึงแต่ความผิดที่เขาได้กระทำลงไป เขาเลิกยาในระหว่างที่ติดคุกคราวนี้ได้อย่างเด็ดขาด”

“เขาเสพยามานาน โยมคงพอนึกออกนะ ว่ามันคงไปทำลายจิตประสาทของเขาไม่มากก็น้อย เรื่องทางหม้ออาตมาไม่เข้าใจนักหรอก รู้แต่ว่าเขาเฝ้าแต่คิดถึงการทำคุณโทษที่ได้พลั้งมือฆ่าแม่ลงไป คิดอยู่ตลอดเวลาที่อยู่ในคุกว่า ถ้าได้ออกไปแล้ว เขาควรจะทำอย่างไร แล้วพอเขาถูกปล่อยตัว เขาก็ทำจริง ๆ ”

(บ้านสัตว์เลี้ยง : 26-27)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้เล่าเรื่องบุคคลที่ติดยาเสพติดโดยผ่านตัวละครผู้เป็นพระให้ผู้อ่านเข้าใจว่ายาเสพติดเป็นสิ่งไม่ดี สามารถทำให้มนุษย์เราสุขภาพทรุดโทรม และสามารถทำลายจิตประสาทได้ จึงกระตุ้นให้มนุษย์ห่างไกลจากสิ่งเหล่านี้ เพราะยาเสพติดจะให้โทษมนุษย์เรา โดยทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเสื่อมโทรม พิษภัยของสารเสพติดจะทำลายประสาท สมอง ทำให้จิตใจไม่ปกติ เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ง่าย และทำงานไม่ได้ อยู่ในภาวะมึนเมาตลอดเวลา อาจเป็นโรคทางจิตได้ง่าย นอกจากนี้ ยังมีโอกาสทำให้เกิดโทษที่รุนแรงมาก เช่น จะเกิดอาการคลุ้มคลั่ง ถึงขั้นอาละวาด เมื่อหิวยาเสพติดและหาไม่ทัน จะเกิดอาการต่าง ๆ กระทั่งจะมีอาการเหมือนคนบ้า และเป็นบ่อเกิดการอาชญากรรมอีกด้วย

เรื่องสั้น หนูตายในถังข้าวสาร กล่าวถึง ครูประชา เป็นผู้ชอบไปเที่ยวกลางคืน และในที่สุดก็ติดโรคเอดส์มาด้วย หลังจากู้ตัวก็ต้องกินยารักษาไปเรื่อย ๆ แต่ครูไม่กล้าบอกใครว่าเป็นยารักษาโรคเอดส์ แต่บอกว่าเป็นมะเร็ง วันหนึ่งภรรยาเห็นยาตัวที่สามีกินอยู่ทุกวันถึงรู้ว่า สามีเป็นเอดส์ จึงเกิดการทะเลาะกันขึ้นระหว่างสองคน ภรรยาอยากให้ครูฆ่าตัวตายไปมากกว่าอยู่รักษาตัว เพราะหากคนอื่นรู้แล้ว ภรรยาจะรู้สึกอาย เสียหน้า ดังตัวอย่าง

“ไหนแกบอกว่าแกเป็นมะเร็ง แต่ยานั้นเป็นยารักษาเอดส์ แกเป็นเอดส์ ขึ้นอับอายขายหน้าคนทั้งบ้านทั้งเมือง แล้วแกยังคิดจะอยู่ต่อไปทำไมอีก ถ้าแกขึ้นอยู่ ฉันและลูกจะเอาหน้าไปไว้ไหน ถ้าใคร ๆ รู้ว่าแกเป็นเอดส์”

“พี่ผิดไปแล้ว พี่ขอโทษ แต่พี่ก็กำลังจะหาย หมอผลิดยานี้ ขึ้นมารักษาผู้ป่วยหลายคนแล้ว”

“แต่แกควรจะตายมากกว่าอยู่ เมื่อแกตาย ฉันจะได้บอกใคร ๆ ว่าแกเป็นมะเร็ง ฉันก็ไม่ต้องเสียหน้า...แต่ถ้าแกยังอยู่แล้วกินยารักษาไปเรื่อย ๆ ทุกคนจะรู้ว่าแกเป็นเอดส์ แล้วคิดดูซิ ฉันกับลูกจะอยู่สู้หน้าคนได้อย่างไร”

ครูประชาตรองแล้วเห็นด้วยกับถ้อยคำที่ภรรยาพูด บวกกับที่เขาู้ตัวว่า เขาตกอยู่ในถังข้าวสารมานาน ขึ้นอยู่ต่อไปก็ภัยพิบัติใด ๆ ก็ไม่เหลือแล้ว เพราะสังคมมองคนเป็นเอดส์อย่างสิ้นค่าเหมือนหมาแมวนำไปปล่อยวัด...

(ชายชราเบาหวาน : 177-178)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า อบายมุขนั้นมันให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินอย่างยิ่ง แต่มันก็ให้โทษมหันต์ในภายหลัง ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ผู้เขียนให้ผู้อ่านเห็นสามีภรรยาคนหนึ่ง เกิดความขัดแย้งกัน เพราะสามีเป็นโรคเอดส์ และภรรยามีความคิดอยากให้สามีตายมากกว่าอยู่ บอกว่าถ้าครูอยู่ต่อ คนอื่นรู้เขาเป็นเอดส์จะไม่ยอมรับ ทำให้ผู้อ่านรู้ว่า สังคมปัจจุบันยังไม่ยอมรับผู้ที่ติดเอดส์ ไม่ว่าจะติดเอดส์มาโดยวิธีใดก็ตาม เห็นผู้ที่เป็นเอดส์เหมือนหมาแมวที่ไร้ค่า จึงกระตุ้นให้มนุษย์ห่างไกลจากโรคเอดส์ ชีวิตเรามีค่า และมีหน้าที่อีกมากมายที่ต้องทำ เรามีความจำเป็นที่ต้องรักษาสุขภาพของเราให้ดีที่สุด นี่ไม่ได้เป็นหน้าที่ใครคนหนึ่ง ยังเป็นหน้าที่ของทุกคนที่อยู่ร่วมในสังคม ถ้าทุกคนร่วมกายร่วมใจเป็นหนึ่ง มนุษย์เราก็จะสามารถชนะโรคเอดส์ได้ แต่เมื่อยังทำอะไรไม่ถูก สิ่งที่ต้องจำไว้และทำตาม ก็คือห่างไกล

เรื่องสั้น ห้ามทิ้งขยะบริเวณนี้ กล่าวถึงครูคนหนึ่ง ขณะที่อบรมลูกศิษย์อยู่ กล่าวถึงโทษที่ได้รับจากการสูบบุหรี่ว่า บุหรืนั้นมีโทษมากอย่างไร เช่น ทำให้สุขภาพเสีย อ่อนแอ และได้ให้คำนวณทางสถิติที่ว่า การสูบบุหรี่ทำให้เสียชีวิตไปปีละเป็นจำนวนมาก ดังตัวอย่าง

“คุณรู้กันไหม ทั้งโลกมีคนเสียชีวิตจากการสูบบุหรี่ปีละสี่ล้านกว่า ส่วนของเรานั้นกว่าสี่หมื่นคนต่อปี อย่างนี้ยังจะดูกันอีกหรือ” เสียงครูยังก้องในสำนึกขณะที่ทุกคนเดินเรียงแถวไปยังศาลา เป็นความเคยชินมากกว่า หรืออาจจะเป็นไปได้โดยลักษณะของการถูกไซลาน บางครั้งคล้ายหุ่นยนต์ที่ไร้ชีวิตชีวา อยู่ไปวัน ๆ เพื่อรอการเดินทางกลับ

(เหตุการณ์แม่บ้านกรี๊ดร้อง : 263)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้พูดถึงตัวเลขของผู้ที่เสียชีวิตทุกปีจากการสูบบุหรี่ ให้ผู้อ่านเห็นความอันตราย เข้าใจว่าเรื่องการสูบบุหรี่ไม่ได้สร้างผลประโยชน์แก่นุชชแต่อย่างใด มีแต่ทำลายทั้งร่างกายและจิตใจ จึงกระตุ้นให้มนุษย์ห่างไกลจากการสูบบุหรี่ ต้องพยายามละเลิกมันเสีย และพยายามช่วยกันเผยแพร่ถึงโทษภัยทั้งหลายของการสูบบุหรี่ที่มีต่อตนเองและสังคม เพื่อช่วยเหลือสังคมให้พ้นภัยจากอบายมุขนี้ เพราะบุหรี่ยังสามารถทำให้ร่างกายอ่อนแอ เป็นโรคต่าง ๆ เช่น โรคหัวใจ โรคปอด โรคมะเร็ง โรคอัมพาตและสมองเสื่อมได้ง่าย ถ้าเราได้ห่างไกลจากสิ่งเหล่านี้ ก็มีโอกาสนั้นไปอีกชั้นหนึ่งทำให้สุขภาพแข็งแรง จิตใจแจ่มใส อายุยืนยาว

เรื่องสั้น ลูกขึ้นสู๊ กล่าวถึงครอบครัวของผู้รับเคราะห์คนหนึ่ง หลังจากเขาโดนจับติดคุก เพราะได้รับความไม่เป็นธรรมจนกลายเป็นผู้รับเคราะห์แทน ส่วนภรรยาของเขาก็ติดเหล้า โดยการดื่มเหล้าเป็นกิจวัตร และไม่รับผิดชอบหน้าที่ของตนที่ต้องดูแลลูก จนลูกชายติดยาเสพติด ถูกตำรวจจับและดำเนินคดี ลูกสาวก็ถูกเพื่อนในกลุ่มของแม่ข่มขืน แล้วถูกแม่ส่งไปเป็นผู้ขายบริการ ได้รับความทุกข์ทรมานทั้งกายและใจ ในที่สุดทนไม่ไหวจึงตัดสินใจฆ่าตัวตาย โดยการกระโดดจากเสาไฟฟ้าลงมาเสียชีวิต ดังตัวอย่าง

...เมียของแพะกลายเป็นคนติดเหล้า หลังเม้าจะสวม
วิญญานเป็นคนวิกลจริตตบตีลูก ลูกชายของแพะหนีออกจากบ้าน
ไปเป็นเด็กส่งยา ที่สุดถูกจับเข้าคุกตามแพะไปอีกคน เหลือลูกสาว
วัยกำลังน่ารักก็ถูกเพื่อนขี้เมาของแม่ข่มขืน ที่สุดแม่วิกลจริตก็จับ
เธอออกเร่ขายตัวเอาเงินมาซื้อเหล้ากิน และหลังจากนั้นเธอก็
กระโดดเสาไฟลงมาตายระหว่างเม้ามาย

(จูนอิจิบคอร์ปัส แคลโลซัม ในตอนที่การกระจัดเท่ากับศูนย์ : 112)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ให้ผู้อ่านเห็นถึงสภาพของครอบครัวที่ติดสิ่งอบายมุข ในที่สุดไม่ได้ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต แต่กลับเจอปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพราะการติดสิ่งอบายมุขทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่า สิ่งเหล่านี้สร้างแต่ปัญหาให้กับมนุษย์และครอบครัว เป็นภาระของสังคม เป็นสิ่งไร้ค่า ไร้ความสำคัญ จึงกระตุ้นให้มนุษย์ห่างไกลจากสิ่งอบายมุข เพื่อทำประโยชน์แก่ทั้งตนเอง ครอบครัว และสังคมต่อไป

จากการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2552-2556 มีส่วนกระตุ้นให้มนุษย์ห่างไกลจากสิ่งเหล่านี้ เพื่อทั้งสุขภาพ ครอบครัวและสังคมที่เต็มไปด้วยความสุข เพราะสิ่งอบายมุขได้ส่งผลให้เกิดเป็นความเสื่อมทางด้านครอบครัวและสังคมตามมา เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาการลักขโมยหรือการจี้ปล้น การทำร้ายกัน การฆ่า ยาเสพติด เป็นต้น ซึ่งเป็นปัญหาที่กำลังเกิดอยู่กับสังคมเราในปัจจุบัน อบายมุขทั้งหลาย มีส่วนทำให้บุคคล ครอบครัว กระทั่งสังคมล่มหลง ทำให้เกิดการเสื่อม ซึ่งความเสื่อมนี้ส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ แก่ผู้ล่มหลง โดยจะทำให้เกิดความตกต่ำ ยากจน เตื่อร้อน รวมทั้งทำให้เกิดความหายนะและภัยพิบัติต่าง ๆ ตามมาอีกด้วย นอกจากนี้ เรื่องอบายมุขนี้ก็คือเรื่องของความฟุ่มเฟือย หรือสิ่งเกินความจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของเรา แต่ในปัจจุบันอบายมุขกลับกลายเป็นสิ่งที่เข้ามาอยู่ในชีวิตและสังคมของเรา จนแยกกันไม่ออก นี่เองที่ทำให้ปัญหาและความเดือดร้อนต่าง ๆ ไม่หมดไปจากชีวิตและสังคมของเรา

4.3.4 กระตุ้นให้มีความกล้าหาญลุกขึ้นสู้เพื่อความถูกต้อง

ความกล้าหาญเป็นคุณสมบัติของผู้ที่มีความพยายามที่จะเอาชนะความกลัว เป็นการต่อสู้เพื่อยืนหยัดในสิ่งที่ตนเองมีความเชื่อศรัทธา จะไม่ยอมให้ความกลัวมาขัดขวางความมุ่งมั่นของตน การจะมีความกล้าหาญนั้น ผู้ฝึกฝนยอมที่จะกระทำแต่สิ่งที่ถูกต้อง แม้ในอยู่ในช่วงภาวะวิกฤติเพียงใดก็ตาม จะไม่สยบพ่ายแพ้ต่อแรงกดดันใด ๆ เพื่อเอาชนะอุปสรรค ปัญหา และความกลัวที่คอยหลอกหลอนจิตใจของเรา และผู้ที่มีความกล้าหาญก็จะกล้าสร้างความแตกต่างและมีความกล้าเป็นผู้นำความเปลี่ยนแปลง ทุกวันในชีวิตเราต้องการความกล้าหาญเข้ามาเติมเต็มความสมบูรณ์ให้กับชีวิต ไม่เฉพาะเมื่อยามเกิดเหตุการณ์วิกฤติหรือฉุกเฉินเท่านั้น แต่บ่อยครั้งเมื่อเราตัดสินใจหรือตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัว เราจึงต้องมีความกล้าหาญที่จะตัดสินใจในสิ่งที่ถูกต้อง ถึงแม้บางครั้งอาจจะต้องขัดกับความคิดของผู้อื่นหรือแม้กระทั่งความคิดของตัวเอง ขอเพียงแต่จงมีสติในการพิจารณาสถานการณ์นั้น ๆ ให้ถ่องแท้แล้วจึงใช้สติในการตัดสินใจ

เรื่องสั้น HK-G36 กล่าวถึงพระรูปหนึ่งที่บวชและอาศัยจำวัดอยู่ในวัดพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แล้วต้องเผชิญกับเหตุการณ์ผู้ก่อการร้ายทำร้ายประชาชน ถึงแม้ทางรัฐบาลจะส่งทหารมาควบคุมความไม่สงบและอารักขาพระสงฆ์ ไม่ให้ถูกทำร้าย แต่ก็ไม่เป็นผลเท่าที่ควร หลังจากทหารที่อารักขาพระสงฆ์ถูกดักซุ่มโจมตีจนเสียชีวิต ผู้เป็นพระสงฆ์ที่อยู่ในเหตุการณ์ได้ไตร่ตรองถึงความถูกต้องเพื่อหยุดความรุนแรงที่กำลังเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเวลานั้นตัวของพระสงฆ์สามารถเลือกที่จะหยุดพวกเขาได้ จึงตัดสินใจละทิ้งความเป็นบรรพชิตโดยการสังหารผู้ก่อการร้ายด้วยอาวุธปืนของทหารอารักขา

“ปัง ๆ ๆ ๆ!”

มอเตอร์ไซค์คันนั้นไถลล้มลง ตัวคนขับเองถูกแรงเหวี่ยงจน

หมุนคว้างไปไกลบนพื้นถนน คนซ้อนท้ายพยายามคลานต่อไปได้อีก

เหนื่อยแล้วแหม้งอยู่อย่างนั้น
 เมื่อกระสุนนัดนั้นพุ่งออกจากรังเพลิง ไฟเป็นประกายที่
 ปลายปืน แสงชีวิตของคนหนึ่งดับวูบลง
 ...แต่ตัวตนของใครบางคนกลับปรากฏมีชีวิตขึ้นมา
 (ชายชราเบาหวาน : 36)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า เมื่อมนุษย์ได้พบปัญหาต่าง ๆ ก็ต้องใช้การพิจารณาแยกแยะให้ออกกว่า ทางไหนเป็นทางที่ถูกต้อง และพยายามรักษาความถูกต้อง ผู้เขียนได้สร้างตัวละครซึ่งเป็นพระสงฆ์ เมื่อเห็นผู้ก่อการร้ายทำร้ายประชาชน ในฐานะเป็นพระ ซึ่งโดยปกติแล้วแม้แต่ฆราวาสก็ไม่สามารถฆ่าได้ แต่กลับตัดสินใจฆ่าคนเพื่อปกป้องผู้คนที่บริสุทธิ์ จึงกระตุ้นให้ผู้อ่านมีความกล้าหาญลุกขึ้นสู้เพื่อความถูกต้อง ให้มนุษย์เข้าใจว่า คนเราต้องมีความกล้าหาญที่จะตัดสินใจเลือกทำสิ่งที่ถูกต้อง แม้สิ่งที่อาจดูเหมือนว่าจะเกินความสามารถของเรา หากกล้าที่จะตัดสินใจทำ มันก็มีโอกาสที่ประสบผลสำเร็จ และรักษาผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม

เรื่องสั้น ลุกขึ้นสู้ กล่าวถึงผู้คนที่ใช้อำนาจรัฐอย่างไม่ถูกต้อง โดยเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ส่งผลให้ชาวบ้านเดือดร้อนกันอย่างถ้วนหน้า มีความยากลำบากในการประกอบอาชีพ จนกระทั่งไม่สามารถที่จะอดทนต่อการกระทำของบุคคลกลุ่มนี้ได้ และในที่สุดจึงตัดสินใจลุกขึ้นสู้ เพื่อความอยู่รอดและความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ดังตัวอย่าง

ชาวบ้านทั้งหมดลงมติเป็นเอกฉันท์ให้ผมเป็นผู้ประสานงาน
 การต่อสู้ของประชาชนครั้งใหม่ ...การต่อสู้และอารมณ์ความรู้สึก
 ของชาวบ้านเริ่มรุกโหมเผาไหม้พัด คำประกาศลุกขึ้นสู้ส่งต่อจาก
 ชาวนาไปถึงชาวสวนครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด จะอยู่เฉยรอดตายหรือ
 จะยอมตายทั้งเป็น ผืนดินเป็นของมนุษย์ทุกคนและทุกคนควรได้รับ
 การจัดสรรแบ่งที่ทำกินอย่างเท่าเทียมกัน การจะเข้ามายึดโดยเอา
 ภูเขาขยะมาทิ้งแล้วสร้างสร้างกฎหมายมาให้อำนาจอยู่เหนือชีวิตคน
 จริง ๆ อดจริง ทิวจริง และตายจริง ชาวบ้านว่าเป็นไงก็ต้องเป็นกัน
 (จูนอิจิกับคอร์ปัส แคลโลซิม ในตอนที่การกระจัดเท่ากับศูนย์ : 124-125)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า เมื่อเรามาอยู่ในสังคมร่วมกัน หากต้องการการยอมรับยกย่องจากผู้อื่นต้องพยายามทำแต่สิ่งดี สิ่งถูกต้อง ผู้เขียนได้ให้ผู้อ่านเห็นถึงบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความตึงเครียด ความไม่พอใจ ของชาวบ้านเตรียมพร้อมที่จะลุกขึ้นสู้กับความไม่ถูกต้อง จึงกระตุ้นให้ผู้อ่านมีความกล้าหาญสู้เพื่อความถูกต้อง เพราะหากเราไม่สู้ แล้วเราอยู่อย่างนิ่งเฉย ปัญหาจะไม่ได้รับการแก้ไข ชีวิตก็จะไม่ดีขึ้น ผู้คนที่ชอบเอาไรต์เอาเบรียบก็จะทำให้เราอยู่ยากมากขึ้น ในที่สุดก็จะตกอยู่ในสภาพหากินประกอบอาชีพไม่ได้ ให้ผู้อ่านรู้ว่า เพื่อที่จะอยู่ในสังคมร่วมกันอย่างเท่าเทียมกัน มีความสงบสุข ก็ต้องกล้าหาญ รักษาความถูกต้อง ทำแต่สิ่งที่ดีและถูกต้อง

เรื่องสั้น ผู้พิพากษา กล่าวถึงครูผู้หนึ่งที่สอนหนังสือในพื้นที่ชุมชนอันห่างไกล วันหนึ่งพบชาวบ้านรวมตัวกันตั้งเพลิงที่ตั้งห้องอยู่ ด้วยเหตุผลคือ ขณะนี้ในหมู่บ้านมีเด็กคนหนึ่งหายไปจากบ้าน จึงร่วมกันสันนิษฐานว่าเพลิงตัวนั้นได้กินเด็กหรือไม่ จนตัดสินใจตั้งเพลิงจนตายแล้วผ่าดู ปรากฏว่าไม่พบเด็ก เพื่อที่จะรู้ความจริงว่า เกล็ดไหมได้กินเด็กหรือไม่ จนตัดสินใจตั้งเพลิงจนตายแล้วผ่าดู ปรากฏว่าไม่พบเด็ก แต่อย่างไรก็ตาม ครูคนนี้อยู่ในเหตุการณ์ตลอดใจจริงแล้วอยากห้าม แต่เพราะว่าไม่กล้าพอ จึงไม่ได้รักษาความถูกต้อง ดังตัวอย่าง

แต่สำหรับผม ผมไม่สบายใจเลยที่เห็นภาพนั้น ผมคือผู้มุ่งดู
คนหนึ่งที่ไม่ได้ทำอะไรเลย ถ้าผมกล้าพอที่จะปกป้องเหตุและผล เกล็ด
ไหมตัวนั้นคงไม่ต้องตายโดยไร้ความผิด ถ้าเพียงแต่ผมบอกให้
พวกเขาใจเย็นลง และเสนอแนะแนวทางที่ดีกว่านี้ ทางออกของ
ปัญหาคงไม่ใช่ทางเลือกเพียงต้องฆ่าให้ตายแล้วค่อยหาเหตุผล ...
(จุนอิจิกับคอร์ปัส แคลโลซิม ในตอนที่การกระจัดเท่ากับศูนย์ : 193)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ความกล้าหาญทำให้คนเราปกป้องสิ่งที่มีค่าได้ ผู้เขียนสร้างบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความเศร้า ทำให้ผู้อ่านรู้ว่า คนเราถ้าไม่มีความกล้าหาญที่มากพอ ก็จะไม่สามารถรักษาความถูกต้อง รักษาผลประโยชน์ได้ในบางเหตุการณ์ จึงกระตุ้นให้มนุษย์มีความกล้าหาญลุกขึ้นสู้เพื่อสิ่งที่ถูกต้อง

จากการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การมีความกล้าหาญ ไม่ได้เป็นสิ่งที่ทำง่าย แต่เป็นวิถีทางที่เราต้องเลือก ซึ่งจะพาเราไปสู่ความถูกต้อง เรื่องสั้นรางวัลนาถอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2552-2556 จึงมีอิทธิพลต่อผู้อ่าน กระตุ้นให้ผู้อ่านมีความกล้าหาญลุกขึ้นสู้เพื่อความถูกต้อง เพราะนอกจากจะเป็นความดีที่เราทุกคนควรกระทำแล้ว ยังส่งผลต่อผู้อื่นและสังคมโดยตรงอีกด้วย เมื่อทุกคนในสังคมมีความกล้าหาญพอที่จะปกป้องสิทธิประโยชน์และความถูกต้องของตนเอง เท่ากับผู้ที่กระทำไม่ดีจะต้องลดลงด้วย แต่หากไม่มีผู้เริ่มก็จะไม่มีผู้ตาม เพราะผู้คนส่วนมากในสังคมส่วนมากยังคิดว่าตนเองมีสิทธิน้อยกว่าผู้มีอิทธิพลหรือผู้มีอำนาจทรัพย์สินมากกว่า เราจึงควรเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความเข้าใจและปลุกฝังความกล้าหาญที่จะทำสิ่งที่ถูกต้องแก่ผู้อื่นต่อไป

4.4 สนับสนุนให้มนุษย์เห็นความสำคัญของการศึกษา

การศึกษาที่มีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก คำกล่าวที่ว่า “การศึกษาคือชีวิต และชีวิตคือการศึกษา” คำกล่าวเช่นนี้ยังคงเป็นความจริงอยู่ตลอดไป ชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิในครรภ์มารดาเริ่มมีการศึกษาบ้างแล้ว การศึกษาของมนุษย์จะเริ่มอย่างจริงจังก็ต่อเมื่อชีวิตได้เริ่มสัมผัสโลก และจะต้องศึกษาอยู่ตลอดไปจนกว่าชีวิตจะจากโลกนี้ไป การศึกษาจึงมีความสำคัญต่อบุคคล สังคม ประเทศชาติ เนื่องจากมนุษย์ที่อาศัยโลกอยู่จะต้องอาศัยกระบวนการทางการศึกษาสำหรับการพัฒนา

ตน การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือและกระบวนการสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ผู้ที่ได้รับ
 รับการศึกษเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถโดยการนำความรู้ที่ได้ศึกษามาพัฒนาสังคมของตนให้
 เจริญก้าวหน้าและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข การให้การศึกษแก่ประชาชนจึงเป็นสิ่งสำคัญและเป็น
 หน้าที่ของรัฐบาลที่จะดำเนินนโยบายและรับผิดชอบการศึกษาของคนไทย

เรื่องสั้น ห้องเรียนดวงดาว กล่าวถึง นักศึกษาคนหนึ่งชอบเขียนแต่งเพลง และครูได้ให้
 กำลังใจและแนวทางแก่เด็กนักเรียน ทำให้มีแรงบันดาลใจไปทำสิ่งที่ตัวเองชอบ และตั้งใจอยากจะทำ
 ดังตัวอย่าง

ข้าพเจ้าทวงถามการบ้านวิชาการเขียนเรื่องแต่ง

“เสร็จแล้วครับ เมื่อคืนผมเขียนงานส่งครูเสร็จก็เขียนเพลง
 ต่อเลย”

“ดีมาก ครูเชื่อว่าเพลงนี้ถ้าตั้งใจทำ มีลีลาดีดั่งนะ และถ้า
 ขายได้ก็เท่ากับว่าหาเงินใช้ได้เองเลย ปันปันรู้ใหม่ว่าเวลานี้
 ขาดแคลนนักแต่งเพลงดี ๆ ครูมีเพื่อนเป็นนักแต่งเพลงชื่อดังคนหนึ่ง
 เขียนอะไรก็ขายได้ บางเพลงก็แต่งขึ้น ๆ แหละ แต่ก็ดังได้ และเขา
 ยังรวยมากเลยรู้ไหม”

(ฆาตกร : 191)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนสร้างบรรยากาศอบอุ่นให้ผู้อ่านเห็นภาพที่ครูดูแลลูกศิษย์
 ได้เป็นอย่างดี ให้กำลังใจเด็กในด้านการศึกษา สื่อให้ผู้อ่านเข้าใจว่าครูเป็นผู้ให้ความรู้ มีความสำคัญ
 แก่ทั้งเด็กนักศึกษาและสังคม นอกจากให้ความรู้แล้วยังได้สอนให้เด็กรุ่นใหม่มีความคิดที่ดี สร้าง
 ค่านิยมที่ถูกต้องเพื่อการดำเนินชีวิตที่ดีและมีความสุข จึงสนับสนุนให้มนุษย์ให้ความสำคัญ
 แก่การศึกษา เพราะนอกจากการศึกษาทำให้เราได้เพิ่มความรู้แล้ว ยังสามารถช่วยยกระดับชีวิตได้อีก
 ด้วย มีส่วนส่งผลดีให้กับคนรอบ ๆ ให้มีกำลังใจในการดำเนินชีวิตและช่วยเหลือสังคม ให้บุคคลอยู่
 ร่วมกันอย่างมีความสุขมากขึ้น

เรื่องสั้น ห้องเรียนดวงดาว กล่าวถึงครูคนหนึ่งกำลังสอนให้เด็กนักศึกษาฝึกความเข้มแข็ง
 ผ่านประสบการณ์ของตนเอง ทั้งนี้เพราะครูคือแบบอย่าง พยายามให้การศึกษากายทอดความรู้
 แก่นักศึกษาให้เกิดความสำคัญมากขึ้น และเด็กที่ได้เรียนรู้กับครู ไม่ใช่ได้เพียงแคความรู้ ยังได้เรียนรู้
 ถึงการจัดการปัญหาต่าง ๆ ที่พบเจอในชีวิตประจำวัน ดังตัวอย่าง

นักศึกษามากันเต็มห้องแล้ว เมื่อเสียงรอดเริ่มเข้าห้องเรียน
 ดั่งขึ้น แต่ “บทเรียน” ก่อนเข้าเรียนระหว่างศิษย์อ่อนแอกคนหนึ่งกับ
 ครู กลับสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้สอนมีพลังยิ่งขึ้น ในฐานะที่ตระหนัก
 ว่า “ครูคือแบบอย่าง” แม้ว่าภายในของครูนั้น บางคราอาจอ่อนล้า

แทบล้มลง ทั้งจากเรื่องส่วนตัวและเรื่องงาน...ยากนักที่นักศึกษาจะสามารถเข้าถึงได้ แต่ภายนอกนั้น ครูเข้มแข็งเสมอ และตระหนักว่าตัวเองคือเรือจ้างที่พร้อมจะฝ่าข้ามทุกมรสุมไปให้ได้โดยไม่กลัวเกรงอุปสรรคใด ๆ

ครูได้แต่คาดหวังว่า “ความรู้” และแง่คิดบางประการที่ได้สอดแทรกลงไปในการสอน จะเป็นประโยชน์ให้นักศึกษาทุกคนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง และสามารถ “เอาตัวรอด” ได้ในทุกสถานการณ์

(ผาตกร : 193)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนกล่าวถึงครูมีความสำคัญมากสำหรับเด็กนักเรียน ครูคือแบบอย่าง เมื่อครูเป็นแบบอย่างที่ดีแล้ว เด็กนักเรียนก็จะเลียนแบบตามสิ่งที่ครูทำและครูสอนได้ จึงสนับสนุนให้มนุษย์โดยเฉพาะผู้ที่เป็นครู ควรให้ความสำคัญแก่การศึกษา เพราะเมื่อครูมีประสบการณ์มากขึ้น มีความรู้มากขึ้น มีการศึกษามากขึ้น จึงจะสามารถถ่ายทอดวิชาและประสบการณ์ให้แก่เด็กนักเรียน สอนให้นักเรียนมีจุดแข็งทั้งในด้านการเรียนรู้ และด้านการใช้ชีวิต

เรื่องสั้น ภาพที่หายไป กล่าวถึงครูศิริลักษณ์ได้คุยกับเด็กนักเรียนคนหนึ่ง สอนให้นักเรียนเข้าใจถึงความสำคัญของการศึกษา บอกว่า พื้นฐานทางครอบครัวของเราแต่ละคนไม่เหมือนกัน ชีวิตก็ย่อมไม่เหมือนกัน แต่สิ่งที่ทุกคนทำได้เหมือนกันคือการศึกษา เราสามารถเรียนรู้ได้หากเราอยากทำ และการศึกษาสามารถยกระดับชีวิต เปลี่ยนชีวิตของเราได้ ซึ่งคำสอนของครูศิริลักษณ์ก็เป็นคำที่ถูกใจผู้อ่านวนการ ดังตัวอย่าง

ครูศิริลักษณ์เอื้อมจับมีอน้อย ๆ ของเธอก่อนจะอธิบายว่า คนเราเติบโตมาจากพื้นฐานทางครอบครัวและสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน แต่มันก็ไม่ได้หมายความว่าแม่กับป้าไม่รัก อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญที่ยกระดับคุณภาพความคิด ชีวิตและมโนธรรมของคนได้ก็คือ การศึกษา ฉะนั้นเด็กหญิงต้องขยันเล่าเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

(บ้านสัตว์เลี้ยง : 144)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาโดยครูคนหนึ่ง ซึ่งทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่า การศึกษาสามารถยกระดับชีวิตของมนุษย์ได้ คนเราเกิดมา ทุกคนย่อมมีพื้นฐานชีวิตไม่เหมือนกัน แต่สิ่งที่ทุกคนทำได้ก็คือพยายามเรียนรู้ สร้างโอกาสให้ตนเองและคนในครอบครัวได้ศึกษา เพราะการศึกษานั้น ที่สร้างอนาคตที่ดีแก่มนุษย์เรา จึงสนับสนุนให้มนุษย์ให้ความสำคัญกับการศึกษา เพราะการศึกษาคือการพัฒนา มนุษย์ให้เจริญยิ่งขึ้น มนุษย์ที่ยังไม่พัฒนาจะต้องอาศัยตัณหา นำชีวิตให้ตันรน เพื่อสนองความต้องการ แต่ถ้าพัฒนาแล้ว ก็ไม่ต้องอาศัยตัณหา มาชักจูง ก็จะสามารถมีชีวิตที่เป็นอยู่ด้วยปัญญา ทุกอย่างจะดีขึ้นจากชีวิตเดิม

เรื่องสั้น ภาพที่หายไป กล่าวถึงครูคนหนึ่งที่กำลังพูดถึงความสำคัญของการศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ เป็นกุญแจที่สามารถยกระดับคุณภาพชีวิต ทั้งในด้านสติปัญญาและคุณธรรม และมีส่วนช่วยให้สังคมดีงามมากขึ้น และรัฐมนตรีก็ได้ทุ่มงบประมาณเพื่อการศึกษา ดังตัวอย่าง

...และสิ่งที่ครูพูดก็คือการชี้ให้เห็นความสำคัญของการศึกษา ว่าเป็นกุญแจที่จะยกระดับคุณภาพชีวิต ทั้งในด้านสติปัญญาและคุณธรรมของบุคคล และนั่นเองที่เป็นพื้นฐานของการพัฒนาตัวอื่น ๆ ทั้งสิ้น ดังนั้นจึงไม่มีสิ่งใดสำคัญกว่าการศึกษาอีกแล้ว การที่รัฐมนตรีได้ทุ่มงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างจริงจัง อันหมายถึงโครงการนี้ด้วยนั้น จึงเป็นการแก้ปัญหาที่รากฐาน

(บ้านสัตว์เลี้ยง : 146)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนใช้วิธีการเทียบการศึกษาเป็นกุญแจที่ยกระดับคุณภาพชีวิต ให้ผู้อ่านเข้าใจว่า การศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับมนุษย์ คนเรามีการศึกษามากขึ้น ก็มีโอกาที่จะประสบความสำเร็จได้มากขึ้น และการศึกษามีส่วนช่วยให้มนุษย์มีคุณธรรมมากขึ้น ซึ่งเป็นผลดีในด้านการปกครอง ผู้เขียนจึงสนับสนุนให้มนุษย์ให้ความสำคัญกับการศึกษา เพื่อที่เป็นผลประโยชน์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม ให้สังคมพัฒนาไปถึงอีกขั้นหนึ่ง

เรื่องสั้น หัวขโมย กล่าวถึงเด็กนักเรียนผู้หนึ่ง เป็นเด็กดี เรียนหนังสือเก่ง จนได้เป็นตัวแทนของจังหวัดไปดูงานเรื่องประชาธิปไตยในโรงเรียน ผู้ปกครองซึ่งเป็นพ่อ เห็นลูกเรียนเก่ง ได้เป็นตัวแทนอีก นอกจากดีใจ แล้วยังให้ความร่วมมือแก่ลูกสาว จะพาลูกสาวไปซื้อชุดนักเรียนใหม่และอุปกรณ์การเรียน เพื่อที่จะไปดูงานที่จังหวัด ดังตัวอย่าง

“หนูเป็นตัวแทนของจังหวัดด้วยพ่อ” ลูกสาวเล่าด้วยท่าทางตื่นเต้น

“เก่งลูก”

“ไปดูงานเรื่องประชาธิปไตยในโรงเรียน ไปสองวัน” น้ำเสียงที่แสดงความดีใจของลูกสาวทำเอาเขาพลอยตื่นเต้นไปกับลูกด้วย

“พ่อจะพาไปซื้อชุดนักเรียนใหม่ ไปซื้อของใช้ที่หนูอยากได้ด้วย” เขามองตาลูกสาว บอกกับลูกอย่างตั้งใจคิด นอกจากการทำหน้าที่ของพ่อที่ดีแล้ว เขาหวังว่ามันจะเป็นการชดใช้ในความผิดที่เคยขโมยอนาคตของลูกไปในครั้งนั้น

(บ้านสัตว์เลี้ยง : 244)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นระหว่างพ่อกับลูก ให้ผู้อ่านเห็นภาพที่เต็มไปด้วยความเข้าใจของผู้เป็นพ่อคนหนึ่ง ที่สนับสนุนให้ลูกสาวไปดูงานเพื่อการศึกษา

จึงสนับสนุนให้มนุษย์ให้ความสำคัญกับการศึกษา หากเป็นผู้ปกครอง ก็มีหน้าที่ดูแลลูก ให้ลูกได้ศึกษา เรียนรู้ในเวลาที่ควร และต้องพยายามให้ลูกได้เข้าใจความสำคัญของการศึกษา เพื่อที่จะยกระดับ คุณภาพชีวิต สร้างอนาคตที่ดี

เรื่องสั้น หนูตายในถังข้าวสาร กล่าวถึงครูผู้หนึ่งที่สอนหนังสือที่โรงเรียนแห่งหนึ่งในพื้นที่สาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ นักเรียนที่นั่นรักการอ่านหนังสือ และไม่มีพื้นฐานการเรียนมากเท่าไร อ่อนทั้ง ด้านการอ่าน การเขียน ครูใช้วิธีการที่เหมาะสม ใช้สื่อการสอนที่แปลกใหม่ ทำให้เด็กนักเรียนเกิด ความสนใจที่จะเรียนรู้ ผลการเรียนออกมาเป็นที่น่าพอใจ อ่านคล่อง เขียนเป็น ดังตัวอย่าง

*ส่วนเมื่อเห็นผมนั่งวาด ๆ เขียน ๆ ในกระดาษ ครูประซาก็
ขอมายืนมองทำหน้าที่ถามว่าทำอะไร ผมตอบว่ากำลังเขียนเรื่อง
และภาพเป็นตัวอย่างใช้สอนเด็ก ครูประซาทำท่าเชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง
คือยังคิดว่าผมทำขาย แม้ที่เป็นภาพการ์ตูนแผ่นใหญ่ประกอบนิทาน
วาดเสร็จแล้วยืนอยู่หน้าห้องยกขึ้นให้เด็กดู เด็กหลังห้องสามารถ
มองเห็นชัดเจนอ่านได้ ผมใช้เป็นสื่อการสอนให้เด็กรู้จักการเขียน
เรื่องและวาดรูป ผมพยายามแก้ปัญหาเรื่องเด็กอ่านหนังสือไม่คล่อง
เขียนไม่ได้ เพราะไม่รักการอ่าน ให้เป็นเด็กที่อ่านคล่อง เขียนเป็น*

(ชายชราเบาหวาน : 167)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ให้ผู้อ่านเห็นภาพที่ครูใช้วิธีการแปลกใหม่ ทำให้เด็ก นักเรียนอ่านคล่อง เขียนเป็น มีการพัฒนา จึงสนับสนุนให้มนุษย์ให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยเฉพาะครูที่เป็นแบบอย่างของนักเรียน ต้องทำหน้าที่หาวิธีที่ดีที่สุดก่อน เวลาสอนนักเรียน ในโรงเรียน ต้องพยายามคิดรูปแบบและวิธีการสอนให้แปลกใหม่ น่าสนใจ จะช่วยทำให้เด็ก มีความก้าวหน้าในการเรียน และสอนให้นักเรียนเข้าใจการดำเนินชีวิต จึงสร้างผลประโยชน์แก่ตนเอง และสังคมส่วนรวม

จากการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การศึกษามีความสำคัญต่อมนุษย์ในการพัฒนา ตนเองและสังคมส่วนรวม การศึกษาสามารถทำให้มนุษย์มีคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น ยกย่องชีวิต ของมนุษย์ได้ ส่งผลให้สังคมเต็มไปด้วยความดีงาม เรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2552- 2556 จึงมีส่วนสนับสนุนให้ผู้อ่านให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ ทั้งผู้ปกครอง คณะครู และสังคมร่วมมือกัน ช่วยกันสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยในการเรียนรู้แก่เด็กนักเรียน ทำให้เด็กเกิด การตอบสนองที่จะเรียนรู้และเห็นความสำคัญของการศึกษา รวมถึงเรียนรู้วิธีการจัดการปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิต มีความตั้งใจและพยายามสร้างอนาคตที่ดีแก่ตนเองและครอบครัว เพื่อยกระดับ คุณภาพชีวิตให้ขึ้นไปอีกขั้น มีส่วนช่วยการทำให้สังคมดีงามมากขึ้น มีความรู้สึกปลอดภัยและสงบสุข เต็มไปด้วยความรักและความเข้าใจต่อกัน